5-a Jaro. N-o 259 APERAS SEMAJNE 19. Septembro 1929

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e
Gvidanto: E. Lanti

SIDEJO de Plenum-Komitato de SAT
23, rue Boyer, Paris-20e

ADMINISTREJO: Kolmstr. 1, Leipzig O 27
Administranto: R. Lerhner

Historio de l' Pacifika Sindikata Movado

"La Malproksima Oriento fariĝas nun la areno de l' plej gravaj okazantaĵoj. Imperialistaj antagonismoj pliakriĝas kun neimagebla rapideco. Minacaj nubegoj densiĝas super la Pacifika baseno" (El gazeto "Ruĝa Standardo").

La apud-pacifika profesia (sindikata) movado havas nelongan historion; sed dum sia ne longedaŭra ekzistado ĝi trapasis grandan vojon kaj multe da baregoj, propraj al kapitalisma ĉirkaŭpreno.

Ni trarigardu, kvankam supraĵe, pro manko de spaco, la situacion de l' laboristaro en apartaj landoj.

"Unu el la fundamentaj kondiĉoj, kiuj akcelis rapidmovan transiron en Japanio de feŭdaj formoj en la ekonomia vivo al kapitalismo, estas senindulga ekspluatado al la laborista klaso. Jen tiu ĉi ekspluatado faris la japanan kapitalismon por difinita periodo pli fortoplena kaj konkurpova en ekstera vendkampo" (El gazeto "Ruĝa Standardo"). "Nur dum lastaj jaroj aperadas grandaj strikoj, kiuj ne malofte akceptas politikan platformon. La japania proletaro paŝon post paŝo entiriĝas en klasbatalon. Malgraŭ la unuigita subpremo fare de registaro, kapitalistoj, burĝoj kaj faŝistoj, la maldekstraj profunuiĝoj ne ĉesigas sian laboron. Restariginte en komenco de 1929 maldekstran profmovadan centron, kiu estis dispelita de la registaro en aprilo 1926 (Hiogikaj), la maldekstraj unuiĝoj laŭgrade kolektadas novajn fortojn, ĉar konstante malboniĝantaj kondiĉoj de laboro kaj ekzistado por la japana proletaro puŝas ĝin sur vojon al plua klasmilito" (El gaz. "Ruĝa Standardo"). La japana proletaro estas tre disigita kaj pecetigita, kio komprenebla al registaro kaj kapitalistoj estas tre oportuna.

La situacio de l' Ĉinia proletaro estas preskaŭ la plej peniga inter ĉiuj aliaj landoj de l' pacifika baseno. Netolereblaj laborkondiĉoj, arbitraj agoj de l' administracio, mizera laborpago kaj trolongdaŭro de l' labortempo en Ĉinio fariĝis jam konata por ĉiuj. La jaroj de la plej alta supreniro de revolucia ondo karakteriziĝas per vico da gravaj venkoj de l' proletaro (1925). Tamen la postsekvinta venko de l' Kuomintana reakcio detruis ĉiujn tiujn atingojn.

En Ĉinio nun ekzistas du politikaj fluoj — reformistaj, leĝe ekzistantaj sindikataj unuiĝoj kaj la neleĝaj maldekstraj, kiuj organizas ĉiujn strikojn kaj gvidas la tutan eblan revolucian laboron. —

"Ĝis la mondmilito, la strikoj en Hindio plejparte havis karakteron de uraganaj ribeloj, kiuj ordinare finiĝis neutile por la laboristoj. Hindio nur ekenmarŝis la vojon de l' industriiĝo. La mondmilito enportis fortajn ŝanĝojn en la ekzistintan ordon de l' aferoj. La industrio kreskas, plietendiĝas, kaj kun proletaro ekaperas la labor. unuiĝoj. La plej altan gradon de sia disvolvo atingis la strikmovado dum la jaroj de malkvieta supreniro de l' naci-revolucia ondo (1921). La politika memkonscio de l' laboristoj kun fido je la venka rezulto de l' batalo tre elkreskis. Ĝenerale nuntempe sub la organizita influo de maldekstraj prof. unuiĝoj troviĝas ĝis 150 mil laboristoj inter la tuta nombro da organizita laboristaro el 400 mil homoj" (Laŭ "R. St.").

"En nuna tempo ĉiuj ĉefaj suproj de l' Korea ekonomio troviĝas en manoj de l' japana imperialismo. La prilaboranta industrio en Koreo estas neintensa kaj en sia fundamento adaptata al primitiva ellaborado de kampar-ekonomia krudaĵo. Nun reliefiĝas du efektive revoluciaj tavoloj: vilaĝanaro kaj proletaro. La vilaĝanaro, priŝtelita kaj elsuĉita, estas ĉiam preta ekbatali pro la grundo kaj liberigo de l' japana jugo. Tamen ĝi bezonas organizantan forton, kiun prezentas la rapide kreskanta industria proletaro." (Laŭ "R. St.")

"La antaŭ-nelongaj okazintaĵoj (la striko en Genzan) montris, ke la periodo de neinterkonsentitaj agoj jam pasis, kaj en Koreo ekzistas labor. klaso, kiu en sia tuto konscias pri siaj historiaj taskoj kaj estas kapabla konduki la revolucian movadon ĝis la venko." (Laŭ "R. St.")

La laborista klaso en Formozo estas negranda. La ekzist-kondiĉoj ĝis la fino de l' mondbuĉado ne favoris disvolviĝon de laborista movado. Sed dum 1926 en la lab. movado okazis rompo. La unua venko de l' ĉinia proletaro ne povis resti senresona kaj ne revoluciigi la disvolvon de l'naciliberiga movado en Formozo. Laŭ proporcio je la fortiĝo de atakoj de l' japana imperialismo, kiun duobligas la ĉeesto de du apartigitaj kaj diversgrade ekspluatataj laboristoj el du nacioj: japanoj kaj formozanoj, antaŭ la laboristaro de Formozo staras la demando pri la unuiĝo de l' nacioj, dume ne alkondukita ĝis definitiva decido. "La problemo por maldekstraj elementoj de l' lab. klaso estas — lerte ekregi la kreskantan konscion de l' laboristoj kaj vilaĝaj amasoj, preni ilin perforte el sub influo de naciecaj organizoj kaj, submetinte ilin al proletara gvido, ekkonduki kontraŭ japanan imperialismon." (Laŭ "R. St.")

La pacifika baseno estas saturita de komuna konfesado de imperialistoj pri la neegalrajteco de l' rasoj. Timinda ekspluatado al "pli malaltaj rasoj" fare de la superaj; ĉiuspecaj leĝoj rilate al "enmigrado de koloruloj", ĉio tio servas por distavoligo de l' laborista solidareco ĉe tiu ĉi pacifika proletaro.

En Aŭstralio la gvidantoj de l' sindikata movado, timante la "kolorulojn", akcelas la tendencojn de l' aŭstralia registaro. Japanio eluzas en sia politiko rasajn antaŭjuĝojn de anglosaksoj "celante al neniigo de l' rasa neegalrajteco". Tiele la batalilo de l' "blankuloj", direktita kontraŭ la "koloruloj", eluziĝas per ĉi lastaj kontraŭ la unuaj mem.

Senkompata batalo pro la krudajfontoj, la fera leĝo de l' ekonomia krizo

de l' kapitalismo, kresko de l' revolucia movado kaj batalo pro nacia sendependeco, ĉio tio ankoraŭ pli komplikas la cirkonstancojn sur la bordoj de l' Pacifiko.

Dum la lasta jaro ne malgrandan rolon en Malproksima Oriento ludas la ĉinia militarismo. Subaĉeteblaj, pretaj servi por bona pago al kiu ajn, la ĉinaj generaloj prezentis per siaj provokoj minacon de milito. Sed en la plimaturiĝinta proleta amaso de Ĉinio sub la premo kreskis la penso pri unuiĝo de l' profesi-movado ĉe l' pacifika baseno.

Unuafoje dum la 2-a kongreso de Profintern en 1922 aŭstraliaj delegitoj starigis la demandon pri kunvoko de Pacifika Konferenco. Tamen nur en 1926 oni paŝis al praktika realigo de tiu starigita problemo. Sed je difinita tempo ne povis alveturi Sidneon ĉiuj delegitoj de invititaj landoj. Tion kaŭzis la mallonga limtempo inter dato de dissendo de l' invitoj kaj la tago de l' konferenco, kaj ĉefe tiu freneza kontraŭstaro, kiun faris la aŭstralia registaro kontraŭ la kunvoko de konferenco sur sia teritorio.

Sed la alveturintaj K-doj eluzis tiun okazon por pritrakti demandon pri nova konferenco kaj kreo de perioda organo de l' laborunuiĝo sur pacifikaj bordoj. Estis decidite kunvoki la pacifikan kongreson je 1-a de majo 1927 en Kantono. Tiu kongreso en Kantono kaŭze de tie okazinta kontraŭrevolucio ne povis kunveni. La plimulto de l' delegitaroj kun granda malfacilo trapenetrinte ĝis Hanjkoŭ, malfermis la 20. majo anstataŭ la kongreso konferencon. Al parto da delegitoj estis malpermesata la elveturo, kelkaj aliaj estis arestataj.

En tiu konferenco reprezentiĝis prof. movado el 8 landoj kun kvanto da pli ol 14 milionoj da organizitaj laboristoj. En la centro de l' laboroj staris la demandoj pri ĉinia revolucio kaj estonta milito. Krom tio estis ellaborita ekonomia bazo por pacifika konferenco kaj kreita apudpacifika sekretariaro de l' profunuiĝoj.

Kiel loko pro ree renkontiĝi estis elektita Ŝanhajo, kaj tie devis eldoniĝi presorgano de l' sekretariaro. La plua etapo estis ĝiaj februara kaj oktobra plenumoj, ambaŭ en Ŝanhajo. Oni ellaboris en Ŝanhajo planon por la venonta unua Kongreso, kiu laŭ decido okazu je 15. aŭgusto 1929 en Vladivostoko. Detala avizo estis antaŭpreparita por la Kongreso kaj komencitaj la paŝoj por ĝia praktika realigo.

Tri fundamentaj problemoj stariĝis nun antaŭ la Kongreso: 1. Batalo kontraŭ milito; 2. batalo kontraŭ rasaj antaŭjuĝoj kaj 3. batalo por malkaŝa ekzistado de l' maldekstraj prof. unuiĝoj. Tiuj tri problemoj estis detale pritraktataj dum la pacifika kunveno de l' prof. unuiĝoj.

La graveco de tiu Kongreso laŭ vidpunkto de l' unuigo de l' tutmonda lab. movado en batalo kontraŭ imperialismo estas grandega.

Vladivostoka j SAT-anoj.

ALIA "SAKKO-VANCETI"-AFERO EN USONO

La strikantoj de Gastonia antaŭ la tribunalo

La maljustega burĝa proceso kaj la fina kruela mortigo per elektro al K-doj Sakko kaj Vanceti vivas ankoraŭ freŝe en la memoro de la tutmonda Proletaro. Ilia senkulpeco evidentiĝis jam dum la multjara proceso. Kaj post ilia ekzekuto eĉ iuj "liberalaj" burĝoj sinriproĉe plorĝemis pro la mortkondamno. Estas fakto rekonata de ĉiuj, ke niaj K-doj devis morti pro siaj politikaj konvinkoj kaj ne pro la krimo intrige aljuĝita al ili. Krom multaj pruvoj pri la senkulpeco de K-doj Sakko kaj Vanceti elmontriĝis, ke profesia bandito faris tiun krimon, pro kiu niaj du revoluciuloj estis false akuzataj kaj juĝataj. Tiuj "liberalaj" ĝemploradoj,

Tri strikantinoj en Gastonia, liberigitaj per monpago de 5 mil dolaroj.

ŝajnigantaj simpation por la martiroj de la laboristaro, celas nur elreligi la akriĝantan klasbatalon sur la kampon oportunistan de la idiliaĉa interklasa paco.

Depost la ekzekuto al tiuj du K-doj la klasbatalanta proletaro usona estis multfoje sange elprovata. De tempo al tempo kruele murditaj klasbatalantoj kaj por longa tempo enkarcerigitaj K-doj altigas la nombron el martiroj de la kapitalista justeco kaj libereco usona. La eksterusonaj proletoj de la mondo estas tre false informitaj pri la "idilia interklasa paco" kaj porlaborista paradizo en Usono. La cetera mondo preskaŭ nenion scias pri niaj akregaj klasbataloj, pri niaj martiroj kaj pri la fakta usona justeco. La cetera mondo estas influata de l' burĝa tendenco por luli sin en revoj pri la demokrata Usono, kie harmonio regas inter Kapitalo kaj Laboro. La usonaj gelaboristoj estas tre enviataj de la alilandaj proletoj pro siaj "altaj" salajroj, kaj efektive la usona proletaro trapasas sangajn batalojn pro subpremo, senlaboreco kaj mizeraj salajroj. La usona proletaro ricevis multege da maljustaj frapoj, pri kiuj la alilanda laboristaro tute nenion aŭ nur tre malmulton scias.

Nun nova frapo trafis nian batalon en Usono. La kapitalista justeco usona kreis alian Sakko-Vanceti-aferon. Dekkvin strikantaj laboristoj estas minacataj de la elektra seĝo. Nun ankaŭ la liberalaj ĝemkrioj forrestas. Tiuj demokrataj sinjoroj komencos vekrii pri la mortkondamnoj nur post kiam niaj K-doj estos jam ekzekutitaj. Ilia vekriado servos — kiel ĉiam — por trompe ŝajnigi simpation al niaj martiroj kaj per tio kvietigi la indignantajn laboristojn ribelemajn. Kontraŭ 25 teks-gelaboristoj strikantaj furiozas nun la usona tribunalo, en la urbeto Gastonia (ŝtato Norda-Karolino). Dekkvin K-doj estas akuzitaj pro mortigo, kaj 8 Gek-doj pro atako kaj konspiro kun celo mortigi.

Laborkondiĉoj de l' sud-usonaj tekslaboristoj

Norda Karolino estas tre grava teksindustria centro kun ĉ. 400 teksfabrikoj. Tiu ĉi industrio nur antaŭ nelonge komencis movi sin el Nord-Usono suden al Norda Karolino kaj la ĉirkaŭantaj ŝtatoj. La sudo de Usono estas nia "Balkano", kie la prezo de laborforto estas multe pli malalta, ol en Norda Usono. La sudo de Usono estas grandparte katolika, religie influata, kie patriotismo, interrasa malamo kaj malscio ebligas la ekspluatadon al la gelaboristoj multe pli facile. Do estis tre profitige al la kapitalistoj transigi siajn fabrikojn suden. La sudo estas la nesto de Klu-Kluks-Klano, tiu faŝist-organizo, kaj aliaj fiorganizoj patriotaj kaj religiemaj, kiuj zorgis per teroro pri tio teni la sudan popolon en la ĝisnuna primitiva socia stato. Longa labortempo kun mizera salajro (60—70 kaj pli da laborhoroj semajne kun salajro da 12—18—20 dolaroj) ekzistas ĉie en la Sudo. Sen sinorganizo la malkontento de la laboristaro dronis en silentan murmuradon. En la norda ŝtato Masaĉuzets (Massachusetts) la tekslaboristoj estis pli batalemaj. Sekve iliaj laborkondiĉoj kaj salajroj estis ĉiam pli bonaj ol en la sudo. Tamen la strikoj de la nordaj tekslaboristoj ne ĉiam kontentige sukcesis, ĉar la nordaj fabrikestroj posedis ankaŭ la sudajn fabrikojn, kies gelaboristoj, sen klaskonscio, daŭrigis la laboradon por pli malalta salajro ol iliaj nordaj laborfratoj.

La du batal-frontoj

Sed fine ankaŭ la malkontento de suda tekslaboristaro eksplodis. La 7-an de aprilo ĉi-jare 2500 gelaboristoj de unu teksfabriko kuraĝis ekstriki. Por ektimigi la strikantajn gelaboristojn kaj la strikemulojn, la fabrikestroj devigis la lokan estraron venigi aliurbajn milicion, kavalerion, artilerion en Gastonion, ĉar laŭ ili la loka polico kaj la armitaj agentoj de la kompanio ne sufiĉis por protekti la fabrikojn. La urbo baldaŭ aspektis kvazaŭ estus ĝi en sieĝa stato. Sed la polico, la milicio kaj la armitaj agentoj-provokistoj de la fabrikkompanioj ne nur protektis la fabrikojn, sed prefere atakadis kruele la gestrikantojn.

La fabrikestroj posedas ankaŭ la plej grandan parton de la urbo. Preskaŭ

neniu enloĝanto povas ekzisti sendepende de la kompanio. Komercistoj, gazetoj, kuracistoj, juristoj, instruistoj, pastroj havas propran intereson laŭdi kaj subteni la manovrojn de la fabrikestroj kontraŭ la strikantaro. Ili plej arde defendas la sklavigan sistemon de la grandkapitalistoj por sufoki la klasan batalemon de la proletaro. Multe da Gastoniaj gestrikantojn estis elloĝigitaj perforte; ili devas loĝi nun en tendoj. Multaj ankaŭ estis batataj ĝis vundiĝo. Spite la drastaj metodoj aplikataj kontraŭ la strikantaro, la striko disvastiĝis ankaŭ en aliaj teksfabrikoj de la Gastonia regiono. Internacia Ruĝa Helpo kaj Laborista Helpa Asocio rapidege kolektis kaj provizis la senloĝejajn kaj malsatantajn gelaboristojn per tendoj, nutraĵoj kaj vestaĵoj.

Foje iunokte la polico arestis la gardistojn de la oficejo kaj nutraĵmagazeno de la Laborista Helpa Asocio. Tuj post kiam la polico foriris kun la arestitoj, maskita bando atakis la domon kaj ruinigis ĝin ĝis la ternivelo. La banditoj difektis la nutraĵojn kaj ceterajn vivbezonaĵojn, kiuj estis poste disĵetataj sur multaj stratoj. Nature la polico nenion vidis, kvankam la atako okazis vere sub ilia nazo. (Finota.)

Kompilis K-do Bonesper R. (29) laŭ decido de la Novjorka SAT-anaro.

LABORISTA KONDIĈARO EN AŬSTRIO

Pri la sorto de l' proletaro en Aŭstrio ankoraŭ ne multo estas skribita en "S-ulo". Ĉar mia interno jam estas sufiĉe plena da impresoj el la glora vivo de l' aŭstria proletaro, mi verkis sekvantajn liniojn, por ke miaj gefratoj en malproksimo ne pensu, ke en nia lando regas reala libero aŭ malekzistas diferencoj inter la homoj.

Iutage mi demandis esp-istinon pri ŝia vivostato. Ŝi respondis: "Mi ĝojus, se la transloĝiĝo estus pasinta." Ŝi rakontis al mi malagrablajn familiajn aferojn, sed krome sciigis min, ke ili pagos por la loĝejo en Vieno pli ol 1000 ŝilingojn (150 dol.), nur por ke ili ĝin ricevu. 400 ŝil. (= 60 dol.) ricevos la dommastro, 600 ŝ. (= 90 dol.) la luanto, kiu rezignas je favoro al la enloĝonto. Sed la mastro kaj iu ajn alia persono nenion devos scii pri tio. Kiam mi tion ekaŭdis, mi vere ĉagrenĝis, ĉar mi konstatis, ke unu proleto al alia vendas kaŝe kaj aĉetas loĝejojn; tiel malinde oni forelspezas la malfacile elŝparitajn monerojn. Sed tion nur povas fari profesiistoj, kiuj enspezas iom pli ol helplaboristoj. Senlaboruloj eĉ ne povas pensi pri tia negoco maldeca. Proletoj, kiuj malmulte laborakiras kaj loĝas en urbo, ofte devas, se ili nove geedziĝis, loĝi ĉe la gepatroj, kiuj mem nur havas ĉambron kaj kuirejon. Tiel ili elŝparadas al si fine bezonatan monon por aĉeti meblojn, ĉar al la gepatroj ne necesas pagi lukotizon.

Karaj loĝejoj...

Cetere nov-geedziĝintoj kutime ne tuj post la geedziĝa festo ricevas loĝejon. Nur post kelkaj jaroj tio povas okazi, ankaŭ nur tiam, kiam bonŝanca feliĉokazo ilin favoras. Ĉe ni la loĝproblemo ne estas tiel favora kiel en kelkaj aliaj landoj. Ofte proleta domo aŭ domaro estas tre malsekaj, sensunaj; precipe la malnov-konstruitaj domoj. Ili ankoraŭ estas sub la "luleĝo" (kiu malpermesas ŝanĝon de l' luprezo), sed la domposedantoj tamen jaron post jaro plialtigas la lukotizon kaj renovigas je la kostoj de la luantoj la malnovajn domojn. Tio signifas, ke la lu-leĝo jaron post jaro estas ĉiam pli nuligata. Por la novkonstruitaj domoj la lu-leĝo estas jam tute senvalidigita, kaj la domposedantoj laŭvole povas postuli loĝkotizon. Oni tre ofte postulas por kuirejo kaj dormoĉambro monate 50—60 ŝil. (7,5—9 dol.). Nur tiuj laboristoj povas lui tiajn loĝejojn, kiuj pli multe enspezas. Por helplaboristoj tiaj loĝejoj estas tro multekostaj, kaj senlaboruloj tute ne povas permesi al si similajn ejojn pro monmanko.

Mia esp. K-do ankaŭ loĝis en novkonstruita domo. La loĝejo konsistis el kuirejo kaj dormoĉambro, por kiuj li pagis 60 ŝil. Sed li estas helplaboristo, li enspezas monate 200 ŝ.; sekve la monstato ne permesis tiom da elspezoj por nura loĝado. Li devis rezigni je tiu loĝejo kaj esti ĝoja ricevi barakon konstruitan el ligno, kiu ekzistas ankoraŭ el glora milittempo.

Mizeraj loĝejoj...

Tiuj barakoj havas bonan "avantaĝon", somere kiel vintre. Somere la ligno varmiĝas; la tutaj ejoj fariĝas preskaŭ netolereblaj pro varmo, kaj vintre pro karbomanko oni povas preskaŭ frostmorti... Antaŭ nelonge mi vizitis tiun K-don; lia edzino okupis sin pri ĵusnaskita infaneto. Kiam mi eniris, terura varmego en la ĉambro akceptis min, kvankam la fenestroj estis malfermaj. La infaneto rapide spiretis; ĝia aspekto estis kompatinda. Mi menciis, ke tiaj loĝejoj estas tre malkonvenaj por infanoj. La edzino respondis: "Mi tial ja puŝigas la infanon al malferma fenestro. Sed ankaŭ tio ne ĉiam estas saniga por ĝi. Ĉar danĝeraj ventoj trablovas ofte la fenestrojn. Dum vintro estas nur varmo ioma, tiom longe kiom brulas fajro en la forno. Kiam la fajro estingiĝis, tuj estas akra malvarmego, kaj la infanoj dum la noktoj sufiĉe multe devas suferi. Dum la lasta vintro multaj homoj tute ne havis karbon kaj eĉ neniom ricevis, nur lignon, kiu tute ne varmigas la barakojn."

Mi tiel rigardante la infaneton pripensis, kiel ĝia patro, la helplaboristo, kiu ĉiutage pene plenumas malpurajn laborojn, ne eĉ ricevas sufiĉe multe da salajro, por povi loĝi en higienaj kondiĉoj por patrino kaj infano.

Nun oni komencas kontraŭbatali tiun mizeron per simpla rimedo: produktante malpli da infanoj. Ankaŭ multaj ne geedziĝas. Sed kiu restas fraŭla, ne rajtas postuli ĉambron laŭ la lu-leĝo, kiu ĝis nun tre bone estas atentata. Kiam mi postulis ĉambron, oni ne donis al mi kiel fraŭlo, kvankam la tegmento de l' postulita ĉambro estis difektita, la planko malbona, la muroj malsekaj, resume ĝi estis pli malbona ol barakoloĝejo. Poste ĝin ricevis familio kun du infanoj, por ke la pulmsanigejoj pli pleniĝu...

Socialista kaj eklezia konstruado

Tio okazas, spite tio, ke la socialista partio konstruadas en Vieno kaj ankaŭ en nia urbo (St. Pölten)..., pro la antaŭmilitaj pekoj de burĝaj domoŝtoj. Ili ofte konstruis bestejojn kaj enloĝigis laboristojn por tiel elsuĉi sanggutojn restantajn ekster la laborejoj. Krome ĉiuokaze la "nigra reakcio" malhelpas la konstruadon. Nun ĉe ni oni konstruas laboristajn domojn por familioj; la laboristoj estas subtenataj de multaj bankoj. Sed la avantaĝo ofte por proletoj ne estas granda. Tial ili inter si mem fondas societojn kaj el la propra forto starigas domon post domo.

Nia urbo estas nun en evolua stato. La loĝantaro plimultiĝas. Tion tre serioze observis la Eklezio, kaj antaŭ unu jaro oni bezonis novan preĝejon por niaj ŝafoj. Inter ili estis iuj, kiuj aktive partoprenis al tiu konstruado per mono kaj laborforto. Certe tiaj kunlaborintoj — ankaŭ laboristoj — havas sufiĉe belan loĝejon. Por tiaj homoj la batalo estas finita...

La Eklezio forprenas en honta maniero de plej malbone vivantaj proletoj la monon, eĉ de tiaj, kiuj ne estas eklezianoj. La ŝtato ja protektas la Eklezion kaj zorgas per imposto pri la monricevo por ĝi. La Eklezio dankeme siaparte zorgas pri disvastigo de la "spirita bono". El samspecaj homoj grupiĝas ankaŭ la t. n. hejmland-defendantoj (pri kiuj oni detale skribis en n-o 251 de "S-ulo").

Kaj la faŝistoj atakas...

Pri ilia lasta freŝdata malbonago tamen estu mallonge diritaj kelkaj vortoj: Okaze de deklara socialdemokrata parti-ekzisto en St. Lorencen (Lorenzen) en Stirio oni okazigis kunvenon. La heimland-defendantoj pli malfrue anoncis kontraŭ-manifestacion, sed poste oficiale ĉe la land-registaro nuligis ĝin. Fakte ili disvastigis flugfoliojn kun jena enhavo: La hejmland-defendantoj sieĝos la tutan Mürztal (= Mürz-valon) kaj avertas la gesinjorojn ne partopreni al socialdem. kunveno, ĉar fariĝos akra finkalkulo kun ili. — Vere la hejmlanddefendantoj sieĝis la festplacon, sur kiu estis okazonta la socialdem. manifestacio, dum la socialdemokratoj fidantaj je la kontrakto kun la registaro tion ne priatentis. Ĉi lasta eksciante pri la ekago de la hejmland-defendantoj retenis la vagonarojn kun socialdemokratoj veturantaj al Lorencen. Pro la sieĝo sur la festplaco oni ŝanĝis la lokon de l' kunveno, kiu okazis sur la ĉefplaco, kie ankaŭ oratoris socialista delegito. Subite de ĉiuj flankoj okazis la atakado de l' faŝistoj, kiuj ne atendis trovi tiom da kontraŭstaro kaj vidi sin rebatataj. Tiam oni subite ekpafis; ek-

estis vera milito. La faŝistoj uzis maŝinpafilon, kiun ili nokte estis starigintaj en arbaro. Ankaŭ ili disdonis pafilojn, pafis de sur preĝeja turo kaj korto al la laboristoj, same tiel embuske kiel dum mondmilito ofte agis la pastroj. En ĉiuj anguloj kaj stratoj okazis bataletoj, vunditoj ekkriis; oni forportis sangajn homojn. 300 respublik-defendantoj rebatis pli ol mil faŝistojn. Unu K-do estas mortpafita de la faŝistoj, naŭ grave vunditaj krome kalkuliĝas — el ili ok hejmland-defendantoj kaj unu respublikano. Ambaŭflanke estis cent pli malpli grave vunditaj, du trionoj el la vicoj de l' ŝovinistoj. La tuta batalo daŭris unu horon, kiam alvenis fortaj ĝendarm-taĉmentoj kaj ĉesigis ĝin. La laboristaro, kvankam malpli forta, donis ĝustan respondon al la faŝistoj kaj restos preta defendi la lab. rajtojn per sia tuta forto ankaŭ plue, kiam la ŝovinistoj denove provokos...

SAT-ano 7658.

El vivo kaj agado de rusaj religiaj sektoj

1. ĈE LA BAPTISTOJ

Dum mia multjara partopreno en la baptista movado mi fine venis al la konkludo, ke la religio, eĉ plej moderna, estas grandega malvero kaj hipokrito. Estas konate ke tia demokrata religio, kia estas la baptismo, allogas serĉantojn pri vero.

Per sekvantaj linioj mi volus memorigi al adeptoj de tiu doktrino malnovan veron, ke bonajn vortojn ne ĉiam akompanas bonaj agoj. Mi rakontu, kiel dolĉajn vortojn de dikredantoj ne konformas iliaj agoj.

En USSR la baptismo ekzistas pli ol 50 jarojn. Dum cara reĝimo la adeptoj estis persekutataj kaj havis reputacion de revolucianoj. Dank' al tio post la Oktobra Revolucio en 1917 la baptistoj, kiel cetere ĉiuj sektanoj, tre sukcesis en varbado de anoj. Laboruloj precipe singarde devis rilati al baptistoj, pro ilia malsincereco, kiu aperis reliefe en la demando pri militservo. Dank' al tio la sovetia proletaro juste malamis ilin.

Militservo. Dum la cara registaro la baptistoj agnoskis neceson de l' militservo. Sed en 1920 kaj 1923 ili decidis per tutrusiaj konferencoj nei la militservon en la Ruĝa armeo. En tiu tempo Sovetio turmentiĝis en rondo de interven-militaristoj. Soldatoj treege necesis, sed la baptistoj demonstracie rifuzis servi kaj agitadis kontraŭ la militservo. Malgraŭ manko da soldatoj la registaro ne persekutis la baptistojn kaj eĉ dekretis ne preni efektivajn baptistojn por militservo.

La esenco de ilia hipokrito estas en tio, ke ili servis iam en la cara armeo, ankaŭ en armeoj de Kolĉak, Denikin, Vrangel, Judeniĉ k. c., unuvorte, en la armeoj, kiuj batalis kontraŭ la proleta revolucio. La baptistoj estas gvidataj de apartaj personoj ne-samspecaj kun la ĝenerala amaso da baptistoj. La gvidantoj plejparte estas iamaj burĝoj, fabrikantoj, komercistoj, anoj de kontraŭkomunisma partio, do en vilaĝoj t. n. "kulakoj" (vilaĝaj ekspluatistoj). Ĉe tia konsisto estas nature, ke ili estas furiozaj malamikoj de la soveta potenco, kiu senigis ilin je pasintaj privilegioj, je fabrikoj kaj kampoj. Tiel ankaŭ estas kompreneble, kial la baptistoj, dank' al siaj gvidantoj, unuokaze praktike subtenas la militservon, sed aliokaze forrifuzas ĝin. Ĉi tie kaj tie efikas la politik-ekonomiaj kaŭzoj, sed ne religiaj konvinkoj.

Interesa situacio regas nuntempe. Ili en 1926 deklaris sian agnoskon de la militservo kaj decidis en kongreso per 201 kontraŭ 9 voĉoj servi en la Ruĝa armeo. Sed tio restis surpapera; fakte neleĝe kaj sekrete la predikistoj predikaĉas kontraŭ la militservo kaj konvinkas militservontojn, ne servi en la Ruĝa armeo. Mi mem persone spertis tion.

Elmontro de lojaleco. La baptistoj tre ŝatas laŭdi sin per sia "lojaleco" al Sovetio. En kongresoj kaj kunvenoj ili petas la dian benon (!) por la soveta registaro kaj sendas telegramojn al Kalinin kaj Rikov kun aserto pri sia lojaleco al la soveta ŝtato. Sed en la agoj aperas ilia kontraŭrevolucieco. Inter kontrabandistoj kaj ribel-incitantoj oni trovis ne malofte baptistgvidantojn.

For pek-organizoj! Tiel parolas baptistoj per siaj faroj, kvankam mem ili formale membras en iuj. En la profesia (sindikata) movado ili neniom partoprenas. Ankaŭ ne en aliaj asocioj kiel "Ruĝa Helpo", "Oso-Aviaĥim", "For nelegoscion!" k. a. Ĉar ili opinias, ke tiuj societoj estas elpensaĵoj de la diablo. Sed de siaj tribunoj ili anoncas, ke nur ili estas progresemaj homoj en la lando, ke nur ili estas veraj helpantoj al ĉiu turmentato kaj mizerulo, ke nur ili povas batali sukcese kontraŭ alkoholo, ke ili estas rajtigitaj de dio mem savi la homaron el la peka marĉo. Sed ili mem timas ĵeti sin en tiun marĉon, por ne malpurigi sian blankan lanon. Se laŭ siaj vortoj ili ne povas partopreni la militorganizojn do kio kaj kiu malakcelas ilin labori en pacaj

TRAVIVAĴO

Dimanĉo estas, dimanĉo sunplenigata kaj serena. Sur la ĉielo ne estas unu nubeto, kaj oni ankaŭ ne sentas bloveton de l' vento. La birdoj kantas tiel ĝoje kaj gaje, ke mi streĉe devas teni min, por ne kunekkanti.

Mi veturas en vagonaro, kiu estas ege plenigita de homoj, kiuj, same kiel mi, sopiras post sestaga laborsemajno travivi unu tagon en la saniga, freŝa kaj bela naturo. Junaj kaj maljunaj homoj, viroj kaj virinoj estas, kiuj kantante kaj babilante veturas el la "ŝtonamasoj" de la urboj en la altan kaj verdan arbaron.

Miaj okuloj rigardas observante ĉirkaŭen kaj subite mi ekvidas vid-al-vide de mi virinon, vestitan per nigra jupo, kiu kovras la korpon de la ŝultroj ĝis la maleoloj. Sur la kapo ŝi portas kufeton, kiu montras al mi, ke ŝi estas monaĥino. Eĉ la manoj estas vestitaj per nigraj gantoj, kaj la bruston ornamas granda ora kruco, signifanta, ke ŝi estas religiema, dikredanta. Mi rigardas la vizaĝon; ĝi estas pala, asketa. La okuloj estas senbrilaj, la lipoj kunpremitaj kaj ĉirkaŭ la buŝo, je ambaŭ flankoj, estas profundaj sulkoj. —

Mi meditas pri vivo en monaĥinejo kaj komparas ĝin kun vivo en malliberejo. Baldaŭ mi trovas, ke inter ambaŭ institucioj ne estas granda, rimarkinda diferenco. En ambaŭ ejoj la viktimoj estas superregataj de ideologioj, kiuj devigas ilin, fari ĉion, ne libervole. Fantazie mi vidas promeni la monaĥinojn en malluma, de altaj muroj ĉirkaŭata korto, unu post la alia, kaj ĉiuj murmurantaj preĝojn. La saman bildon mi vidas en malliberejo, tie ĉi eĉ atentas kontrolisto, por ke la malliberuloj ne murmuru unu kun la alia. Mi vidas en monaĥinejo malgrandajn, malvastajn ĉelojn, en kiuj dumtage kaj dumnokte devas loĝi la monaĥinoj kaj la saman bildon mi ekvidas en malliberejo. Tie ĉi la malfeliĉaj homoj ankaŭ devas loĝaĉi en ĉeloj, disigitaj unu de alia. Longe mi ankoraŭ meditadas pri tiu problemo — — —

Sed subite mi aŭdas kanton, freŝan, helan, belvoĉan. Kaj ree rigardas miaj okuloj kaj ekvidas du junajn, ruĝvangajn knabinojn, kiuj staras malantaŭe en la vagono kaj, ĝojaj kiel la kantantaj birdoj ekstere, kantas siajn freŝajn, junecajn kantojn. Ambaŭ estas vestitaj per helaj, koloraj vestoj, kiuj libere lasas la brakojn, nukon kaj pecon de l' brusto, por ke la sunradioj ankaŭ povu atingi tiujn partojn de l' korpo. La vizaĝoj jam estas tre brunigitaj kaj el ili, kvazaŭ estus steloj, radias paroj de helaj, flamantaj okuloj. Sur la dorsoj ambaŭ havas dorsosakojn, kiuj entenas la provizon por tuttaga migrado, kaj en saketoj ili kunportas gitarojn, por ke ili poste povu ludi, kiam la vagonaro estos alportinta ilin al la celo.

"Kia kontrastego!" mi ekpensas, komparante la vivkoncepton de la monaĥino kun tiu de la ambaŭ junulinoj. Jen du reprezentantoj de du diversaj, tute ekstremaj opinioj! Jen la vivo-neado kaj jen la plena vivo-jesado; jen la malhela, asketa kaj religiema vivo inter monaĥinejaj muroj kaj jen la ĝoja, libera, sunplenigita vivo en bela, freŝa, saniga naturo! Mi komparas kaj komparas, kaj ju pli mi tion faras, despli mi sentas, ke via vivkoncepto, junaj iroj, estas la plej ĝusta kaj certe kondukos la homojn al pli ĝoja kaj pli vivinda vivo! Vi ekkonis, ke religiaj dogmoj kaj terminoj ne helpas el korpa kaj spirita mizero, ke monaĥineja izoleco kaj mondfremdeco kondukos al pli bela vivo, sed ke libera, natura pensmaniero, plektiĝanta kun la principoj de l' socialismo, liberigos definitive la homojn! Vi, kaj kun vi ankoraŭ multegaj

organizoj? Malakcelas nur la plej forta malamo al Soveta Ŝtato kaj ĝiaj entreprenoj. Malakcelas s-roj Ford, Morgan, Rokfeler, Lojd Ĝorĝ, kiuj estas famaj baptistoj kaj kiuj per mono subtenas la rusajn baptistojn.

Spite sovetaj kooperativoj, terkulturaj komunumoj ktp. la baptistoj aranĝas siajn proprajn "sanktajn" laboristkompaniojn, kooperativojn k. a. Ordinare la gvidadon de tiuj ekonomiaj federacioj havas en manoj la samaj personoj, kiuj gvidas en religiaj komunumoj. Per tio ili akiras monajn kaj aliajn rimedojn.

Pekoj de savitoj el peko. La baptisto neordinare insiste predikas, ke sole la evangelio plene savas homon de pekoj kaj malpieco. Sin ili opinias de dio savitaj. Necesus pensi, ke mem la predikistoj devas per sia vivo pruvi la savoforton de l' evangelio. Sed fakte ilia socia kaj persona vivo estas trasorbita de komandemo, gloramo, malĉasto, monavido ktp. Malgraŭ ke ili reklamas tre forte ĝuojn de la transmonda paradizo kaj proponas rifuzi terajn feliĉojn, mem ili ne malakceptas utiligi la pekajn feliĉaĵojn. Ĉiu penas konstrui sian vivaĉon tiel, kvazaŭ li vivus eterne en tiu ĉi mondo. Se oni rigardas ilian vivon, neniu povas pensi, ke tiuj homoj kredas je la paradizo. Vere la Revolucio iom malplenigis multajn poŝojn de tiaj personoj, sed ili nun komencis ree riĉiĝi, evidente senreviĝinte de la espero je transa paradizo. Ceterajn malriĉajn baptistojn ili konsolas per la ĉiela regno. La baptistoj ankaŭ tre laŭdas sian demokratecon bazante sin sur vortoj: "Kiu volas esti la unua, estu lasta!" Sed efektive la gvidantoj, eĉ per korpofortoj iafoje, interbatalas pro la postenoj. Tia estas la vera fizionomio de la baptistoj laŭ sia dorsa flanko. Tiu flanko estas sekreta kaj la baptistoj mem ĝin zorge kaŝas, montrante nur brile purigitan flankon. Sed tiel mi vidis la vivon de la baptistoj, inter kiuj mi mem vivis dum longa tempo. Tial mia alvoko: "Rapide for de ili!"

Eks-baptisto Melsitov.

2. ĈE LA DUĤOBOROJ EN KANADO

La Duĥoboroj (laŭvorte: pioniroj de l' spirito) formis origine religian sekton en suda Rusio kaj praktikis la kristanan anarkismon. Ili rifuzis militservi kaj tial kelkaj el ili estis kondamnataj je vivbruligo depost 1792. Tiu juĝo estis transformata en deportadon al Siberio. Dum la tuta lasta jarcento la carismo persekutis ilin kun sovaĝeco. En 1893 ili decidis ne plu trinki alkoholaĵojn, en 1894 ili libervole disdonis ĉiujn siajn proprajojn. Fine ili ricevis la permeson elmigri en Kanadon. Tolstoj donis la profiton el sia libro "Reviviĝo" al la Duĥoboroj, kio permesis al 7000 inter ili elmigri Amerikon. Aliparte anglaj kvakeroj kaj multaj aliaj konsentis al ili helpon. —

Nuntempe la Duĥoboroj forprenas siajn infanojn el la publikaj lernejoj. Tial la registaro en Kanado procedas kontraŭ ili per plej bruta konduto. Ĝi sendis policanojn en iliajn vilaĝojn kaj arestis multajn adeptojn, enpenetris la kunvenejojn, frapis per bastonoj, piedpremis, jetis larm-gasbombojn, kvankam ne okazis plej malgranda kontraŭstaro fare de la Duĥoboroj.

Tiel ankaŭ en sia nova "patrio" tiu pacifista sekto ne trovas trankvilon kaj pacon.

Resumo laŭ "Gazetservo de Internacia Kontraŭmilitarista Komisiono".

---

aliaj junaj homoj, unuigitaj en la socialistaj kaj komunistaj junular-organizoj, forjetis la burĝajn kaj filistrajn vivokutimojn kaj turnis vin al nova, libera kaj pli valora vivo! Vi, per via nova aranĝado de l' vivo, kreas vere novan kulturon, la kulturon de la novaj homoj, de socialistaj, revoluciemaj homoj! Kaj en tiu ĉi momento la linio de nia bela, junulara kanto ricevis tute distingan signifon por mi: "Novan tempon kreas ni..." — —

Jes, junularaj Gek-doj de l' tutmondo, ni estu veraj novaj homoj, ni kreu novan, novan tempon!

Fritz Riedel, Giessen.

GRANDAJ INFANOJ

Vendrede (en tago fiksita por okupoj al la gelernantoj) vespere ĉiuj gerondetanoj decidis ekskursi al la flanko de "Tomaŝev kolok" (belega ĉirkaŭaĵo!). La dimanĉon (en pasinta monato) je la 9-a horo estis kunvenintaj 15 personoj. Duonhoron ni aliĝintoj okupis nin pri ekspozicio en la klubo je nomo de "Revolucio de 1905" okaze de la tutfervoja konferenco de kulturkomisionoj ĉe lokaj komitatoj de profunuiĝoj (sindikatoj). Poste ni direktis nin eksterurben per tramvagono. De tiu loko ni ekpaŝis gajaj, kiel "grandaj infanoj", kantante diversajn esperantajn kantojn, kaj tiel kriegis, ke mi dum kelkaj minutoj ne povis distingi, ĉu kantas homoj aŭ blekegas bestoj.

Marŝante tra herbejoj de loko al loko ni ludis pilkon, gitaron, akirante per kurado fortajn muskolojn por la korpo. Veninte al "Tomaŝev kolok" ĉiuj ekdeziris ripozi, kaj post kelkaj minutoj oni ekmanĝis kaj ekkantis diversvoĉe. Akvo forestis, tial por kelkaj Gek-doj, amatoroj de kantado, estiĝis demando, kiun oni povus sendi por preni akvon. Tio estis malbona flanko de la afero, ĉar oni ja ne povis dekutimiĝi de la trinkado.

Sed kompreneble "grandaj geinfanoj" forgesinte longan tempon pri la akva demando, ludadis, ĝis iu K-do kvazaŭ hazarde alportis akvon kaj ekkriis: "Kiu volas trinki?" La ludintoj forlasis la ludadon kaj kuris rapide al la vokinto.

Post plenumita horo ni — grandaj infanoj — laciĝintaj revenis al la hejmo. La ekskurso nin ĉiujn kontentigis.

Flatkuko, Samara (Sovetio).

Laboristaj rajtoj en Danio

Sep laboristoj estis akuzataj, ĉar ili forportis strikrompanton el ŝtonetajminejo, kie regis striko. Ĉe la landa juĝejo (suba) ili estis kondamnataj je po 30- kaj 15-taga malliberigo. Tiun juĝon la supera tribunalo akrigis ĝis 60 kaj 30 tagoj.

La juĝo vekis grandan koleron inter laboristaj rondoj, kaj tuta vico da profesiaj unuiĝoj decidis laŭ instigo de l' Ruĝa Helpo akrajn protestrezoluciojn kontraŭ la juĝo kaj postulis amnestion por la kondamnitoj.

En tiu momento la prezidanto de l' Unuiĝo de danaj neprofesiaj laboristoj sendis al ĉiu el la kondamnitoj skribaĵon kun instigo havigi de la urbestraro, la "labordonantoj" ktp. atestojn, ke ili estas honestuloj, kaj provizite per tio serĉi pardonon. Kvin el la juĝitoj petis pardonon de la klasa socio, ĉar ili agis kontraŭ la leĝaro de la supera klaso. Ili ricevis pardonon, kondiĉe ke ili dum kvin jaroj ne ĝenu strikrompantojn.

Du viroj ne volis peti pardonon. Unu el ili nuntempe ne estas en Danio, sed la alia jam estas malliberigita por akcepti sian punon. Dum lia malliberigo la dana IRH-sekcio (kiu havas 2500 anojn) subtenas lian familion.

Venis al Danio pola laboristo Belman, kiu partoprenis la ukrainian Gromadamovadon kaj tial devis forkuri por ne perdi la vivon. La Ruĝa Helpo tuj zorgis pri li kaj serĉis ĉe la registaro permeson, ke li restu tie. Sed la registaro malaprobis la peton, kvankam la Ruĝa Helpo promesis zorgi pri la financa flanko de la afero. — Do, azilrajto ne plu ekzistas en Danio.

* * *

Unu el la tre konataj socialistoj en Danio, la kuracisto J. H. Leunbach, Kopenhago, (kiu aktivas en la Internacia Ligo por Seksreformoj), diris al mi, ke li jam delonge pripensis SAT-aniĝi. Jus li estis en Sovetio kaj tie ricevis tiel grandan helpon de la tieaj esp-istoj, ke li decidis nun SAT-aniĝi. Leunbach ĝuas famon en Danio pro siaj paroladoj pri nasklimigo en lab. familio. Li ankaŭ estas socialista verkisto kaj estis redaktoro de iama dana "Clarté" (gazeto: "Klareco").

H. Nielsen (11 082), Odense.

TRIUMFO DE LA TEKNIKO

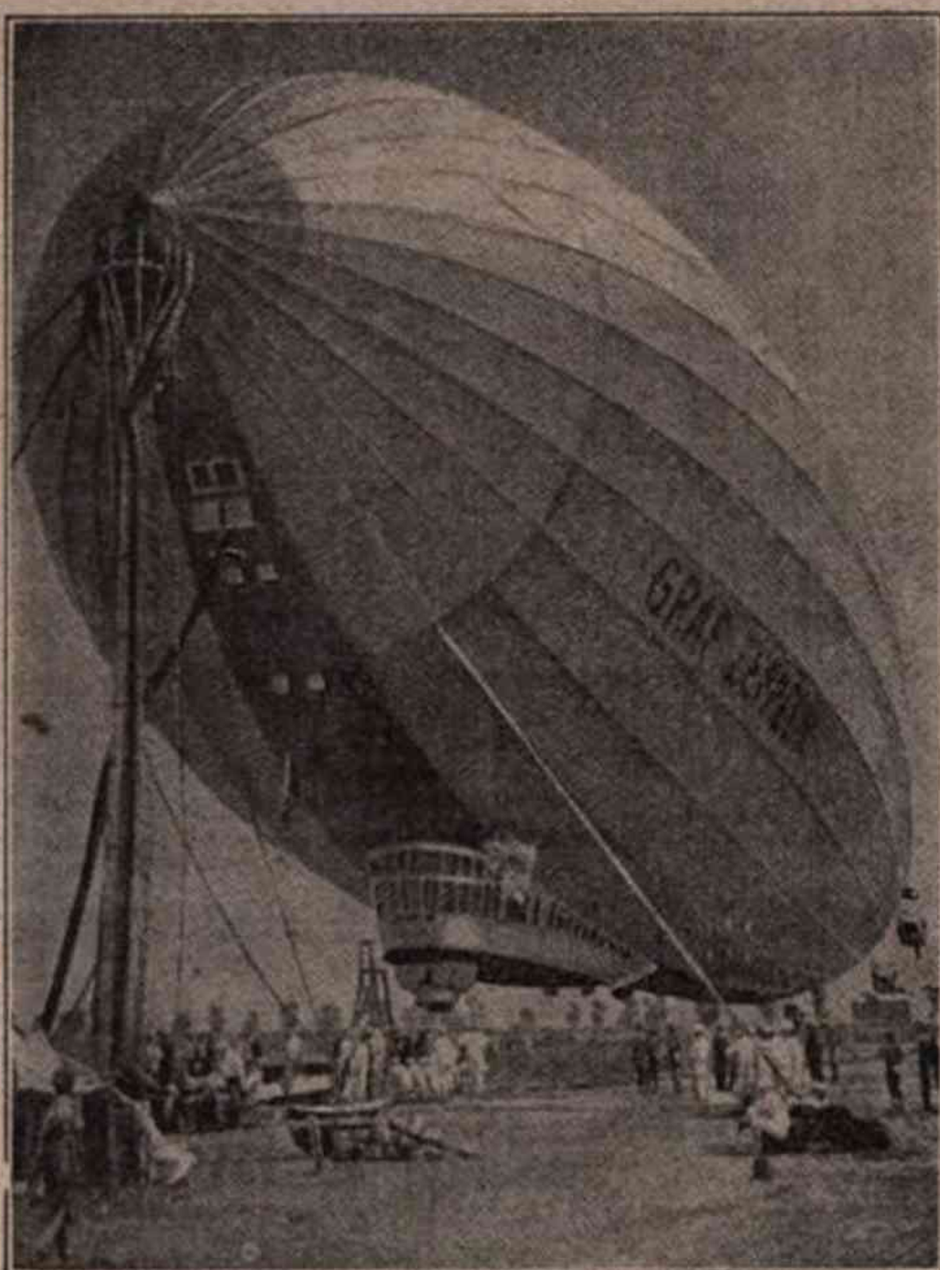
Dum tempo de 20 tagoj 4 horoj 13 minutoj la aerŝipo "Graf Zeppelin" (Grafo Cepelin) kun la numero 127 (t. e. la 127-a de sia speco) plenumis la flugvojaĝon ĉirkaŭ la Mondo! Ĝi traflugis en kvar etapoj pli ol 33 mil kilometrojn. Per la regulaj transport-komunikiloj mondvojaĝanto bezonus almenaŭ 33 tagojn, trapasante 31 800 km. La flugo efektiviĝis sen ia akcidento kaj sen devojiĝo, krom tiu eldevigita per la atmosferaj fluoj, ventegoj ktp. Ĉiam kontaktiĝinte kun radio-stacioj, la ŝipego estis precize informita pri la meteorologia situacio en la zonoj trapasataj kaj trapasotaj kaj provis tiel lerte eviti la danĝerajn aerfluojn.

Tiu nova, unika rekordo, ŝuldata al scienco kaj tekniko, ne povas resti sen sekvoj por la reala pliproksimiĝo de la Homaro. La homoj jam sukcesis en longaj penadoj kovri la tutan terglobon per reto da interkomunikiloj, kiujn ili teknike sciis iom post iom disvolvi, pliperfektigi. La transportila rapideco plialtiĝis. Pliraciiĝis la eluzo de l' kosmaj energioj. La vaporforton komencis anstataŭi la elektromotoroj. La homa spiriti triumfas pli kai pli super la Naturo, aplikante la sciencajn inventojn al la vivo. Fakte tiu mirinda mond-ĉirkaŭflugo de l' Cepelin-aergiganto estas nur unu brila punkto en la evoluaj fazoj de l' homaj konkiroj: Plimalvastiĝas la spaco, pli dense interalproksimiĝas la homloĝantoj — plisentiĝos sekve ankaŭ la bezono al komuna interkomprenilo...

Bedaŭrinde tiu ĉi aerŝipego kiel ĉiuj inventoj de scienco kaj tekniko kaŝas en si minacon: En la okazo de interhomaj militegoj ĝi estos je la servo de l' militestroj... Tamen tiu ĝia rolo ŝanĝiĝos en la momento, kiam la laborista klaso komprenos ekposedi la potencon kaj zorgos pri tio, ke tiaj gigant-aerŝipegoj same kiel ĉiuj artefaritaĵoj de l' homa racio servu unusole al la homara progreso...

* * *

Kiam ni jam estis skribintaj la suprajn liniojn, atingis nin la sciigo pri nova,

Post la transflugo de l' Pacifiko en Los Angeles

alispeca aerfluga rekordo; rekordo en atingo de plej eble granda rapideco. Same kiel la supra, tiu rapidflugo de l' brita aviadisto Ŭaghorn (Waghorn), kiu flugis per meza hora rapideco de **534** kilometroj 588 m., meritas esti enregistrata kiel admirinda atingo de l' tekniko. Dum kelkaj momentoj tiu ĉi juna aviadisto atingis eĉ la meteoran rapidecon de 570 km.

Kiam fine unuecigo de l' alfabetoj?

En nuna tempo estas farata granda klopodo por enkonduki novan latinan alfabeton, ĉe multaj popoloj, loĝantaj en Sovetio. La eksterordinara graveco kaj ega kultura signifo de tiu ĉi klopodado estas kompreneblaj por ĉiu. Intertempe ni mem en Sovetio daŭrigas uzi "kirilicon", la Kirilan alfabeton, enkondukitan de Petro I, — kombinaĵo el slava kaj latina alfabeto. Kaj tio okazas samtempe, kiam preskaŭ la tuta kultura mondo uzas latinan alfabeton! Kompreneble, ke tiu malnova aparta alfabeto nur plimalfaciligas nian politikan kaj kulturan interligon kun aliaj landoj. K-do K—ĉek J—ski (Moskvo) starigas la demandon, ĉu ne alvenis tempo por ni pripensi pri transiro al la latina ŝrifto (litertiparo):

"En nia sovetia gazetaro kelkfoje oni jam starigis la demandon pri finfina akcepto ĉe ni de internacia latina alfabeto. Sed, pro iuj kaŭzoj, senrezulte. Ni nun multe parolas pri ekonomio, sed ni ne konsideras, ke enkondukante pli ekonomian latinan ŝrifton ni ŝparos ne malmulte da mono en kompostado kaj papero. Post la transiro de nia slavalatina alfabeto al pli simpla latina ŝrifto, uzata preskaŭ sur la tuta terglobo — nia gazetaro trovos novan amason da novaj legantoj. Speciala ŝrifto servas kiel granda barilo por disvastigo de rusa gazetaro eksterlande. Ŝajnas, ke nia "kirilico", kreita ankoraŭ dum epoko de Petro I, ekzistas kvazaŭ speciale nur tiucele, por fari baraĵon por nia lando de cetera mondo."

Tiu artikoleto aperis en la ĉeforgano de sovetia kompartio "Pravda". Ni plene subtenas la iniciaton pri akcepto de l' latina universala alfabeto en Sovetio. Tio nur pliproksimigos Sovetion al la tutmonda gelaboristaro. Sn.

EL LA HISTORIO DE L' SOCIALISMO

Pri la historio de l' himno "La Internacio"

(2-a daŭrigo)

Malgraŭ tio, La Internacio malmulte impresis la leganton. La artikoloj dediĉitaj sekvantan tagon post lia morto al Potje de la socialista gazetaro, ne aludas pri ĝi. En januaro 1888, P. Argiriades (Argyriadès), skribante broŝuron dudekkvar-paĝan pri la poeto de la Komuno, niatempe malaperintan, citas inter liaj verkoj: La Kvara Ŝtato, La Komuno pasis tie, Kiu ĝin venĝos? La malsupreniro de l'Kruco, Moloĥo Baal, ktp....; li ne mencias La Internacio-n.

Kiel ĝi elpaŝis el la mallumo?

En 1888, la Lil-a sekcio de l' Laborista Partio organizis ĥorkantadon, kiu havis kiel titolon La Liro de l'laboristoj. Ĝi prezentis la kantojn demokratajn kaj pli malpli socialistajn de l' epoko, ankaŭ lokajn melodiojn. Gustavo Delori (Delory), la organizanto de l' Partio en tiu regiono, la estonta urbestro kaj deputito de Lil (Lille), volante trovi kanton pli konforman al la propagando, trafoliumis la kolekton de Kantoj revoluciaj de Potje, aperintan depost kelkaj monatoj, kaj rimarkis aparte tiun, kiu estis titolita La Internacio.

Sed oni devis ĝin muzikigi. Delori, prezentante al Petro Degeter (De Geyter) la strofojn, demandas lin, ĉu li, kiu komponas melodiojn okaze, ne povus komponi al la versoj de l' poeto ritmon adekvatan kaj sufiĉe entuziasmigan. Tri tagojn poste la muziko estis farita.

La unua eldono farita en 6000 ekzempleroj, aperis ĉe s-ro Boldodŭk (Boldoduc), kiu eldonis ĉiujn produktojn de Petro Degeter. Estis konsentite, ke la nomo de l' aŭtoro ne estu antaŭata de l' antaŭnomo, por ke kiel fabriklaboristo li ne estu tro komplete montrita kaj ne bezonu timi perdi sian panakiron.

Ĝuste tiu manko de antaŭnomo sur la unua eldono ebligis la debaton, kiu okazis kelkajn jarojn poste pri tiu ĉi punkto; el du fratoj Degeter, Adolfo kaj Petro, kiu estas la aŭtoro?

Kvankam G. Gelori asertis, sufiĉe prokraste cetere, ke estas Adolfo, kiu, oficisto ĉe la urbdomo, apartenis al ĝia administrado, hodiaŭ ne plu estas dube, ke estas Petro.

En 1903, Petro Degeter vizitas Johanon-Baptiston Kleman (Clément), kiu estis post forlaso de l' Ardenoj kaj loĝiĝo en Parizo depost kvar aŭ kvin jaroj, malferminta en Monmartr' (Montmartre) malgrandan librejon de socialista propagando kaj publikigis novan eldonon de l'Internacio. Sur la kovrilo estis signita la nomo de Adolfo. Petro Degeter protestas kaj sekvantan tagon alportas al Kleman la originalan manuskripton, aŭtentikan, de la muziko, laŭ kiu estis farita la eldono de 1888.

La eraro reĝustiĝas.

Dimanĉon 27. decembro 1903, La Malgranda Respubliko (fr.: La Petite République, de Gérault-Richard)

aperigas ĉe frunto de siaj kolonoj sub la nomsigno de Ludoviko Lüme (Lumet) biografion de Petro Degeter, donas lian portreton kaj memorigas, en kiuj kondiĉoj li verkis la muzikon al la himno de Potje. Neniu leviĝas kontraŭ la atribuo al ĉi lasta de l' muzika verko; nek Adolfo, nek Delori, nek iu socialisto el Lil, neniu.

Ses semajnojn pli malfrue la Belga Laborista Partio organizas feston je la honoro de La Internacio; Petro Degeter estas invitita kaj partoprenas kiel aŭtoro de la muziko. La Popolo (Le Peuple) en Bruselo, La Malgranda Respubliko (Parizo), La Vekiĝo de l'Nordo (Le Réveil du Nord, Lil) priparolas ĝin. Kiu protestas? Kiu kontraŭdiras pro la honorigoj farataj al Petro Degeter? Neniu.

Pli vere, Adolfo Degeter skribis, la 27-an de aprilo 1915, en letero: "Mi neniam verkis muzikaĵon, ankoraŭ malpli La Internacio-n."

Male, Petro Degeter, kiel ni indikas iom pli malsupre, dediĉis fervore sin al la muziko kaj kulturis ankaŭ la kantarton: kaj la Nacia Biblioteko posedas eldonitajn sur folio kelkajn el liaj strofoj[1].

[1] Diversaj verkoj de Petro Degeter, Lil, presejo de G. Delori 1893—1895.

Fine la tribunaloj komisiitaj pri la afero estis alvokataj por decidi kaj, post proceso, kiu ne daŭris malpli ol dekok jarojn, la Apelacia Korto de Parizo per dekreto de 23-a de novembro 1922, pro-

Petro Degeter (De Geyter) komponisto de "La Internacio"

klamas solene, "ke Petro Degeter estas la aŭtoro de l' muziko al La Internacio."

La afero estas solvita. (Daŭrigota.)

Aleksandro Zévaes. Trad. N. B.

l' reganta kapitalista klaso samkiel "naciaj interesoj" estas farisea preteksto kaj ŝirmilo por sangverŝema naciista burĝaro — ambaŭ motivoj elpensitaj por trompi la Proletaron.

Ni aŭdas, ke oni volas solvi la problemon pri troloĝateco per novmaltuzianismo — vola limigo de l' naskiĝoj kaj eŭgenikaj metodoj. Sed en nuntempaj kondiĉoj la novmaltuzianismo ne povas doni efikajn plibonigajn kuracilojn al la Proletaro. La subjektivaj kondiĉoj de l' troloĝateco tamen ne pereos, ĉar tipo de naiveco estus kredi, ke pro malmulteco da homoj kapitalistaj rondoj ĉesus militi — speciale je la lasta tempo, kiam modernajn "raciigitajn" militilojn povas priservi nur malgranda "personaro". Kompreneble la kapitalistoj same daŭrigos ekspluatadon, ne konsiderante pri nombro da popolo. Estas nur etburĝeca utopismo prediki, ke je tempo de ekzistanta kapitalista socipolitiko la eŭgenikaj reformoj povus savi la proletaron el ĝia mizera vegetado, kiam ĉiu nova mondmilito "alproduktas" legiojn da kripligitoj kaj degenerintoj.

Sed tia anarkia stato — militoj, necelkonforma aplikado kaj eluzo de energio kaj produktoj, sekvigantaj la "artefaritajn" kondiĉojn de l' troloĝateco, ne forestos, ĝis ne estos forigita ilia interna kaŭzo — la kapitalista socio...

Nur post kiam la burĝ-kapitalista ekonomi-sistemo kaj konsekvence la tuta politika kaj kultura superstrukturo socia estos ŝanĝitaj je proleta — ni povos sen ia hipokrita dusenceco paroli pri eŭgenikaj kaj maltuzianismaj skoloj kaj metodoj...

Junproleto (Estonio).

DISKUTEJO

Pri la problemo de l' troloĝateco de la mondo

En "S-ulo" n-o 249 mi legis artikolon priskribanta, kvazaŭ la mondo, almenaŭ iuj partoj de Eŭropo kaj Azio, ekzistus aŭ ekzistos en stato de l' troloĝateco. Ripetadon de ĉi tiu fakto oni ofte aŭdas el buŝoj de "eminentuloj" de burĝkapitalista medio, ekzemple Musolini... La artikolo pritraktas ĉi tiun problemon kiel ian objektivan veraĵon kaj prezentas eĉ rimedojn por restarigi ekvilibron. Pritraktado, kiun ni ofte povas renkonti en multaj liberalulaj kaj etburĝaj gazetoj...

Tia difino pri ĉi tiu demando ŝajnis al mi iel unuflankeca kaj nekompleta. En la artikolo estas parolite pri sekvoj de trohompleneco — konfliktoj, militoj... Jes, ni povas konstati, ke plejmulto de l' "civilizita" mondo jam suferas je kvazaŭaj simptomoj de troloĝateco: militoj, senlaboreco, manko da ekzistorimedoj al vastaj amasoj ktp. Sed ĉu vere ia ŝtato — ankaŭ Italio — jam suferas je trohompleneco? Mi riskas ne aserti tion, ĉar laŭ sciencaj esploroj objektivaj kondiĉoj de l' troloĝateco preskaŭ nenie devus esti — se la tero estus normale kulturata kaj la produktoj dece eluzataj.

Sed se la faktoj de kvazaŭa troloĝateco jam videbliĝas, pri tio ne kulpas tronaskiĝo de homoj, sed aliaj kaŭzoj de socia karaktero. Ŝajnas pli vere, ke tiujn kaŭzojn oni devas serĉi en la fundo de nia kapitalista soci-sistemo, ĝiaj politikaj kaj mastrumadaj metodoj...

Ĉiu konscia observulo rimarkas unue, kian anarkion en produktado kaj distribuado de l' ekzistorimedoj kreis la kapitalista sistemo. La laborista klaso vere laboregas ŝvitante, sed tro grandan elcenton da ĝia penado havigas al si la parazita parto de la socio, la burĝkapitalista klaso kun siaj sociaj aldonaĵoj. Due, tro grandaj elcentoj da energio kaj forto de l' laborularo estas aplikataj en regionojn por laborista klaso tute nenecesajn kaj ruinigajn. Kiel rezulte de ofensiva (ataka) politiko de kapitalismo oni daŭrigas alprodukti glavojn anstataŭ rikoltilojn... Ĉu ne ekzistas ia harmonio inter la faktoj, ke en blankteror-landoj (precipe Balkanaj kaj Baltaj ŝtatoj) elspezantaj grandan parton da sia ŝtata buĝeto (25—35%) por armado, ni trovas ankaŭ plej mizerajn, ofte katastrofajn kondiĉojn de ekonomia vivo? Kaj nun oni aŭdas ofte nekonsciulojn aŭ ruzajn politikulojn plendi: la lando estas troloĝata — ni malsatadas; estas necese ĉu malpliigi la nombron da popolo aŭ pligrandigi la teritorion!...

Ne kredu tion, K-doj! La kapitalista soci-sistemo mem kreas la disproporciojn en la socian vivon, sekvigante la subjektivajn kondiĉojn de l' troloĝateco por la laborista klaso. Se Musolini kaj iam Maltuso "malkovris", ke per militoj oni povus ekvilibrigi staton de trohomplenigita lando, ni asertas, ke kontraŭe milito, kreante staton de mizero kaj malsatado por vastaj amasoj, nur profundigas la subjektivajn kondiĉojn de l' troloĝateco...

Plie, interligo inter troloĝateco kaj milito ne havas realan bazon. La aserto, ke milito venas sekve de troloĝateco, servas nur kiel "modesta" preteksto por pravigi imperialistaĉan agadon de

Kiel solvi la antitezon?

Al la opinioj de K-do Elzaso kaj 7359 en n-oj 253/55 ni aldonu senkomente la jenan de sovetia K-do:

Ĉu etike de SAT-ana vidpunkto estas eble partopreni naciliberigan movadon? Ĉi tiun problemon necesas respondi tiel: Estas progresema kaj malprogresema nacia batalo kondukanta al interaciiĝo kaj — male — al naciiĝo pli forta. Nacia batalo estas diverskolora kaj ne konstanta, — tion instruas al ni la dialektika pensmaniero. Por tio speciala partioj havas difinitan esprimon kaj SAT-anoj, subtenantaj difinitan tendencon, ne konsentos al trudo de neakceptebla por ili vidpunkto pri la problemo. Kaj finfine tiun problemon entute objektive ne estas eble solvi en SAT-ana limigiteco. Ĝi multe dependas de cirkonstancoj kaj rilatas al taktiko.

Tiun aŭ alian rilaton de apartaj SAT-anoj al la problemo ne devas tuŝi la Statuto de SAT. SAT ne estas partia kaj amasa organizo kaj certe tro difinitan idearon ĝi ne havas kaj ne povas havi, same ne specialan taktikon en klasbatalo.

La devo de SAT — esti ilo de tutmonda Proletaro, ilo tre lerta, racia kaj eventuala. Akran diskuton ĉirkaŭ tiu problemo necesas konsideri kaj forlasi.

Vik Zimin (6184).

SENNACIULA JUNULARA PAĜO

Sub kontrolo de Junulara Sekcio de SAT. — Redakcia adreso: A. SCHWARZ, Lerhenstrasse 14, Neckarsulm (Germ.)

ATENTIGO!

De nun oni adresu ĉion destinitan por nia Paĝo al K-do A. Schwarz, Lerhenstrasse 14, Neckarsulm (Germ.).

La Junulara Ripozdomo Ottendorf en la "Saksa Svisio"

Grandare supreniris en la matena fruo de l' 11. aŭgusto laboristaj esperantistoj el ĉiuj landoj la supron de l' Endlermonto, lokita ne malproksime de Sebnic (Sebnitz) en la malantaŭa Saksa Svisio. Sur ĝi la Societo de Saksaj Junular-ripozaj domoj (Amalienstr. 9, II, Dresden-A. 1) konstruigis la unuan junular-ripozan domon per la arkitekto Bärbig-Dresden. Ankoraŭ nepreta ĝi estas, sed tamen jam montras klare, kio fariĝos el ĝi post malmultaj semajnoj. Ĉar la longa malvarmega vintro ankaŭ ĉi tie efikis malhelpe.

Mirinde bela simpla konstruo leviĝas malproksimen videbla sur la antaŭe dense arbkovrita montosupro. Atenteme la arkitekto ŝirmis ĉiun arbon iel konserveblan, tiel ke la Hejmo ne nude kaj kalve supreniĝas en la bluon de l' ĉielo, sed en multaj anguloj preskaŭ kaŝiĝas en la densa verdaĵo. Granda korto, malfermita orienten, estas enkadrigita en sudo de long-etendita porjunulina alo (flanko), kiu entenas antaŭe orienten la komunan legoĉambron, en nordo de tute same formita porjunula alo, kiu anstataŭ la legosalono entenas la oficejajn ĉambrojn. Ĉi tiuj du longdomoj, kiuj reprezentas po kvar unuopaj domoj, estas kunligataj en okcidento per la alta salonega konstruo, kiu siaflanke estas kronata en la sudokcidenta angulo de la 32 metrojn alta turo.

La tuta konstru-strukturo estas difinita per la celo, al kiu servu tiu ĉi Hejmo. Kaj tiu ĉi celo estas: fariĝi al laboranta gejunularo de Saksio libertempa hejmo, en kiu ambaŭseksaj geknaboj inter 14 kaj 21 jaroj ripozu dum kelkaj semajnoj post la peza laboro, kiu hodiaŭ jam ŝarĝas multajn ŝultrojn de junuloj, sen pripenso, ĉu la organismo, el kiu oni postulas tion, povas ĝin elteni sen domaĝo por sia tuta estonta laborado. Por ripozi necesas tamen ne nur nenionfarado kaj eventuala bonmanĝado. Ripozi signifas hodiaŭ pli ol iam: amasiĝi en si ĝojon kaj internan riĉon, por venki la senĝojan unutonecon de multaj laboroj kaj certigi al si krom tio valorojn, kiuj signifas en pli profunda senco v i v o n.

Al "ripozo" ankaŭ apartenas la eblo kulturi plie sian korpon, povi doni al ĝi lumon, aeron, sunon, akvon, la ĝustan kaj sufiĉan nutraĵon — jen aferoj, kiujn la grandurbo, la labor-ritmo al ni hodiaŭ ne plu permesas. Tial oni trovas en Ottendorf sufiĉajn lav- kaj banokazojn de vere modela formiĝo; tial super la manĝsalono, kiu samtempe estas festsalono, longe etendita salono por ritma gimnastiko, kiu eble ne estas trovebla same bele en iu alia Hejmo.

Por "ripozo" oni ankaŭ bezonas bonajn amikojn. Kaj la kunpreniĝo en malgrandaj grupoj po dudek junaj homoj faciligas la formadon de amikecoj kaj akcelas samtempe la kolektivsenton, kiu ankoraŭ pliprofundiĝas kaj plivastiĝas per la tuta granda Hejm-kolektivo, kiu kuniĝas por ĉiuj manĝoj, por komunaj festoj kaj kunvenoj kiel ankaŭ por ĉiutaga gimnastiko.

La spirito de bona kamaradeco faciligu ankaŭ la reciprokan sinkomprenadon kaj respektadon, ĉiam ree sentigu al ni, ke ni ĉi tie aŭ tie povas havi nian pozicion, sed ke tamen ekzistas nur unu Homaro, kiun ne povas disigi artefarita limstreko. Pro tiuj konsideroj ni ne timas diskutadon pri politikaj kaj religiaj problemoj. Kial do provi krei atmosferon, kiu vere ne respondas al la realo? Tial ankaŭ estis memkompreneble, ke knaboj kaj knabinoj vivos ĉi tie apude kaj kune.

La Hejmo en sia konstru-skizo kaj ankaŭ en siaj unuopaj instaloj estas plej zorgeme pripensita kaj efektiviĝita. Oni povas senti tion en cent bagateloj, ĉu en la kuirejo, ĉu en la koridoroj kun la multkolora varieco de l' diverse koloritaj tuboj, ĉu en la lavejoj, kiuj permesas al ĉiu purigan lavadon samtempe kun 20 Gek-doj. Ni eĉ tute ne konsideru la dormejojon, kiuj estas lokitaj en la subtegmenta etaĝo en dek ĉambretoj kun po du litoj, dum la teretaĝo donas tra praktike aranĝita vestejo la aliron al komuna loĝoĉambro por ĉiu grupo.

Ke ĉeestas modernaj kino- kaj lumbild-aparatoj, diversaj metiejoj kaj fotokamero, malsanula flegejo kaj ankaŭ unuopaj gastĉambroj,— tio ĉio estas preskaŭ memkomprenebla.

Kaj ĉio tio estas kreita por la laborula gejunularo de Saksio. Samtempe ĝi estas instigilo, konstrui ĉie samaniere por milionoj da gejunuloj, kiuj hodiaŭ havas mankon da tio! Kiu povas esti akceptata en Ottendorf? Ĉiuj lab. gejunuloj el la respubliko Saksio por tagprezo de 3,50 mk. g. (0,85 dol.), ĉu tiel ke la malsanul-kasoj volas pagi ĝin, ĉu iuj komunumoj aŭ asocioj aŭ unuiĝoj, ĉu ankaŭ la gepatroj mem aŭ patronoj, kiuj volas permesi al la junularo tian ekprosperon. Ne ekzistas minimuma daŭro por restado, sed oni kalkulas pri almenaŭ trisemajna. Ĉar la junulara ripozdomo ne estu junulara trapasejo; tiaspeca jam ekzistas en Ottendorf. Ĝi volas esti Hejmo, en kiu oni kvazaŭ ennestiĝu; ĝi volas ellasi la ripozintojn kun multego da novaj impresoj. Kiel ŝtato kaj komunumoj, kiel la malsanul-kasoj kaj asekur-societoj, ne laste ankaŭ la sindikatoj kaj la junular-ligoj mem kunhelpis efektivigi tiun ĉi verkon, ni nun alvokas al ĉiuj zorgi, ke ĝi nun ankaŭ laboru laŭ sia celo.

D-ro K a r l W i l k e r (Vilker).

K-doj! Zorgu, ke gazetoj enpresantaj viajn tradukojn el "S-ulo", nepre menciu la fonton!

La unua kongreso de la genepoj de Lenin

La principoj, sur kiuj estas bazitaj la metodoj de la edukado en Sovetio, estas malsamaj al la principoj de l' edukado, uzataj en burĝaj landoj. Tio ne devas mirigi nin, ĉar la edukado ne povas esti objektiva. Edukas la kreskantan generacion la klaso, staranta ĉe la ŝtata aparato, certe tiel, kiel postulas la interesoj de tiu ĉi klaso.

La plej perfekta formo de la infanedukado, laŭ la vidpunkto de la ŝtata aparato en USSR, estas edukado laŭ la komunismaj principoj — kaj en ties nombro ankaŭ organizado de la junpioniroj.

La aktuala vivo en Sovetio, la senpera aktiva partopreno de multmilionaj amasoj da laboruloj en la konstruado de socialismo, kaŭzas la saman politikan aktivecon ĉe la infanoj, precipe tiuj de laboristoj. Rezulte de tiu ĉi progresinta aktiveco de l' infanoj kreiĝis la pionira organizo, kiu elkreskis el diversaj ĉeloj, grupoj kaj taĉmentoj, elemente aperintaj ĉe la infanoj. La edukaj ŝancoj de la infana movado estas evidentaj kaj grandaj. La infanoj partoprenas la movadon memvole kaj tio jam estas grava avantaĝo, kompare kun la lernejo, kiu sin apogas sur la deviga vizitado.

La infanoj aliĝas al la movado kun difinitaj politikaj taskoj — helpi al la partio kaj Junkomunistaro. Tio kreas grandan konscion en la agado kaj respondecon en la plenumata laboro. La socie utila laboro, kiu estas la baza ŝtono en la aktiveco de la pioniraj taĉmentoj, kreas vastan kampon por la aplikado de la infana aktiveco kaj memstara agado, kaj samtempe donas grandajn eblecojn transdoni al la infanoj en viva, interesa formo la necesajn sciojn kaj spertojn. Normoj kaj metodoj de l' laboro en la pioniraj taĉmentoj ne estas dume perfektaj. Ofte la enhavo de la laboro ne konformiĝas al la ĉiam pli kreskanta politika aktiveco de l' infanoj, sed tiu fakto, ke dum la mallonga sesjara intertempo la infana movado ampleksis en Sovetio du milionojn da infanoj kaj tiu loko, kiun la pioniroj laŭraite ekokupis en la ĝenerala sistemo de Sovetiaj sociaj organizoj, diras al ni pri la granda pedagogia kaj politika valoro de la infanmovado.

Ankaŭ la burĝa pedagogio bone konas la infanan movadon. La organizoj de la skoltoj, de socialdemokrataj infanaj unuiĝoj estas same bazitaj sur la uzado de l' infana aktiveco kaj memstareco. Sed la celoj, kiujn aspiras la junpioniroj kaj la nomitaj organizoj, estas rekte kontraŭaj.

En la laborbazoj de la skoltoj estas enmetata la principo de daŭra ludado. Kion tio signifas praktike? La infanoj loĝas en tendaroj, "ludas" laŭ indiĝenoj, sovaĝuloj, konstruas pontojn, faras marŝadon kaj bivakas. Ne estas malfacile diveni la veran sencon de ĉiuj tiuj okupoj. "La daŭra ludo" fortiras la infanojn de la aktuala vivo, malakrigas la klasan konscion ĉe la laborulidoj. En romantikaj cirkonstancoj de la tendaro estas tre facile meti en la infanan penson ideon pri interklasa paco ktp.

Grandega principa diferenco inter pionira kaj burĝa eduko, pionira kaj burĝa infanmovadoj estas precipe klare videbla, se ni komparas la unuan Tutunian kongreson de l' pioniroj kaj la preskaŭ samtempe okazintan skoltan tutmondan "ĵamboreon"[1]. El kio konsistas la programo de la ĵamboreo? Militludoj, maraj konkuroj, konstruado de tendaroj, muzeo por inventoj de la tendara vivado, naciaj ludoj kaj dancoj — ĉio ĉi estas subtenita per granda nombro da deklaroj de diversaj dukoj kaj princoj, per solenaj diservoj, pompaj ceremonioj.

Kaj nun ni transiru al la programo de nia pionira kongreso. La kongreso estas revuo pri la ĝenerala laboro de l' pionira organizo. Dum speciala ekspozicio "La infanoj de Sovetio" estos ekspozita la multfaka agado, kiel de la infanaj organizoj mem, tiel de la diversaj ŝtataj institucioj, en ties fakoj destinitaj por la zorgado pri l' infanoj.

La revuo certe ne limigas sin per la ekspozicio. Antaŭ la kongreso estas farata konkurado de ĉiuj pioniraj organizoj por la plej bona efektivigo de l' soci-utila laboro. Dum la lasta jaro la sovetia pioniraro faris tre multe en tiu direkto. La pioniroj aktive partoprenis la agitadon pri la bona grenrikolto — la vilaĝaj pioniraj taĉmentoj organizis eksperimentajn terpecojn, entreprenis la disspecigon kaj desinfekton de la semoj, agitis inter la plenaĝuloj pri agrikulturaj plibonigoj. La kultura agitado ankaŭ okazis ĉe la plej aktiva partopreno de l' pioniroj. Ili memstare instruis la analfabetajn samaĝulojn, faris kontraŭalkoholismajn manifestaciojn, kolektis librojn por la lab. komunloĝejoj. Tiaspecaj laboroj estis faritaj en granda kvanto. La plej bonaj el ili estos premiataj. Samtempe kun la konkurado en la soci-utila laboro okazos ankaŭ aliaj konkuroj: spartakiado, revuo de artismaj laboroj.

La pionira organizo en USSR estas bazita sur la aktiveco kaj memstareco de l' infanoj. Tial la kongreso ne nur resumos la laborojn, sed ankaŭ montros la vojojn por la estonto.

Pri la ĝeneralaj problemoj de l' laboro en la pionira organizo sin okupos la baza konferenco. Apartaj punktoj estos solvataj dum specialaj interkonsiliĝoj. La konferencon kaj interkonsiliĝojn partoprenos ĉiuj delegitoj de la kongreso.

Grandan signifon havos la Internacia infana kongreso, kiu okazos samtempe kun la tutunia. La amo al Sovetio estas tiom granda en la koroj de l' proletaj infanoj, ke malgraŭ grandaj malhelpoj, el kelkaj landoj venis delegitoj de komunistaj infanorganizoj al la tutunia kongreso. La centra programpunkto de la kongreso estas problemo de l' milita danĝero. La delegitoj de la proletinfanoj de l' tutmondo interkonsentos pri tio, kiel ili kontraŭos la preparon de milito kontraŭ Sovetio.

La kongreso kaŭzis grandan atenton ĉe la tuta sovetia publiko kaj precipe ĉe la laboristaro al la problemoj de l' edukado kaj al la laboro de pioniroj. La delegitoj al la kongreso en Moskvo estas enloĝigitaj en la laboristaj kvartaloj. Oni bezonis 7000 loĝlokojn kaj ricevis respondojn de 18 mil personoj, ke ili estas pretaj gastigi ĉe si pionirojn, delegitojn al la kongreso. Multaj laboristoj speciale aĉetis litojn kaj littukojn por akcepti delegitojn.

Multaj sindikatoj kaj komunumaj organizoj starigas diversajn sociajn instalojn por la honoro de l' kongreso. La rajona soveto en la Baumana parto de Moskvo kreas infanan parkon por kulturo kaj ripozo, la soveto de la Transmoskova parto — infanan sanigejon, la laboristoj de la Elektra fabriko organizas infanan teknikan stacion. Tiaj ekzemploj estas tre multaj.

La pionira kongreso pli intime ligos ĉiujn generaciojn de la laboruloj en Sovetio pli proksime kunigos ilin en unu sola aspiro, en unu celado al bona estonto.

S. Garbuzov
(Centrostabano de la Tutunia Kongreso de la junpioniroj).

[1] Renkontiĝo.

TRA ESPERANTIO

INTER NI

Oni jam atentigis min pri neceso ne tro paradoksi en miaj diroj.

Tute prave!

Sed la vivo, la faktoj ne malofte paradoksas. Kaj ni devas atenti la vivon, la faktojn . . .

Sendube la plej "ortodoksaj" marksistoj konsentos, se mi asertas, ke la socia vivo estas sinsekvo de kontraŭdiroj. Ne ekzistas absolutaj veroj, krom eble en la abstrakta, matematika kampo. Veroj ĉiam rilatas al tempo, loko, forto, cirkonstancoj ktp.

Sed sufiĉe da ĉirkaŭfrazoj! Mi simple intencas krii: Vivu la neŭtralismo! Jen cinika konfeso pri "reviziemo".

Bonvolu tamen ne tro rapide finjuĝi pri tiu mia "krimo" . . .

Vero estas, ke en la landoj, kie regas blanka teroro, nia SAT-movado ne povas malvolviĝi normale. Tie "S-ulo" kaj aliaj SAT-eldonaĵoj ne povas eniri libere. Sufiĉas esti posedanto de membrokarto de nia Asocio por esti suspektata, arestata, malliberigata.

Nu, ĉu do ni simple notu la fakton kaj rezignu? Estus tute maltrafa oportunismo! Kie SAT estas malpermesata, kie niaj anoj ne povas kolektiĝi sub nian ruĝan flagon, tie ili devas ŝirmi sin per la nure verda; ili devas partopreni la neŭtralan, burĝan, eĉ faŝistan esperantan movadon . . .

Ne gravas, se laboristo ricevas esperantan instruon de pastro, de faŝisto. Esperanto estas ilo, ilo nepre necesa por la emancipo de nia klaso. Oni do ne timu ricevi ĝin de malamikaj manoj. La ĉefaĵo estas posedi la ilon kaj scipovi lerte uzadi ĝin. Aliiĝos la cirkonstancoj en la blankaj landoj; venos certe la tago, kiam estos eble utiligi malkaŝe la akiritan kaj bone akrigitan ilon por niaj klasaj celoj.

Kiuj ne komprenas tion, kiuj krias: "For la neŭtralismon!" en la terorlandoj, tiuj en plej bona okazo estas blindaj fanatikuloj, aŭ simple provokistoj . . .

La vera kuraĝo ne konsistas el fanfaronaĵoj; vera heroo ne oferas senbezone sian vivon; male li ŝirmas zorge sian bruston por batali venke, kiam la cirkonstancoj fariĝos favoraj.

La vera kuraĝo ankaŭ estas diri la veron, eĉ kiam tio povas domaĝi al la verdiranto . . .

Sed, kompreneble, ju pli la cirkonstancoj devigas nin rezigni provizore niajn principojn en la blankaj landoj, despli ni devas rigore apliki ilin tie, kie regas ankoraŭ la burĝa demokratio.

Vivu la neŭtralismo! tie, kie nia obeinda, sed ne obeebla agitvorto: "For la neŭtralismon!" riskas detrui tute la esperantan vivon . . .

Krakovo, 25. 8. 29. E. L.

PRI NIA GAZETO

En n-o 247 de "S-ulo" aperis samtitola artikolo, opinio pri nia oficiala organo. Sendube estus necesa, ke ĉiuj anoj de SAT almenaŭ abonu nian gazeton, kiu estas tiel valora, la abonprezo tiel malalta, ke ĉiuj, ankaŭ la senlaborularo, povus aboni ĝin[1]. Kortuŝas onin, se oni legas, ke ekzistas ĉ. 7000 SAT-anoj, el kiuj apenaŭ la duono abonas la oficialan organon, ne trovas necesa informiĝi pri ĉiuj gravaĵoj, okazantaj ĉu en la vivo de la organizo, kies membroj ili estas, ĉu en tutmonda skalo. Ne la duono abonas al "S-ulo", ĉar certe estas konsiderinda parto da abonantoj, kiuj ne estas niaj membroj! Do, ili devas esti dekalkulataj . . .

Jam mi menciis, ke nia gazeto, semajne aperanta, estas tre grava pro direkciaj sciigoj, do, informoj destinitaj por la *tuta* membraro! Kion faras la neabonantoj? Laŭ la stranga propono de la "Valencia SAT-anaro", kiun feliĉe malakceptis nia Kongreso, mi rimarkis, ke tie grandare troviĝas membroj sen gazeto, membroj, kiuj kredis oportune postuli, ke la legantoj-abonantoj oferu por tiuj, kiuj senkaŭze ne abonas la gazeton, 24 paĝojn de nia gazeto jare. Nu, la Kongreso pli sane kaj pli prudente prijuĝis kaj solvis la aferon . . .

Trafoliumante nian organon, oni povas ĝui artikolojn, kompare kun kiuj similaj en naciaj lingvoj ne estas troveblaj. Verfaktaj ili estas, kaj jam multajn esprimojn mi ĉerpis el ili, kiuj ne ĉiutage estas troveblaj, multon helpas al lingva pliperfektiĝo. Samopinia mi estas kun K-do J. B., kiu proponis pligrandigon de la "scienca" paĝo, per aldono de rubriko "Scienco kaj Tekniko", ĉar per tio aperos kaj uziĝos terminoj maloftaj, fakaj.

Konklude estu dirata: La neabonantoj, kiuj volas resti aktivaj membroj, konsideru senescepte kun profunda seriozeco la voĉdonon de la Kongreso kaj enviciĝu en la abonantaro, helpante tiel al si kaj la Asocio kun la antaŭenmarŝo de "S-ulo" marŝas nia tuta movado.

Wotschke (745), *Dresden*.

[1] La 9-a Kongreso jam faris paŝon en tiu direkto, unuanime akceptante la proponon, ke — kun kelkaj specialaj esceptoj — *ĉiuj* aktivaj membroj de SAT estu abonantoj al "S-ulo". — *Red.*

LAŬ KIA METODO ONI DEVAS INSTRUI ESPERANTON?

Al la artikolo de K-do Soares en n-oj 253/54 jam respondis en n-o 258 instruista K-do. Nu, ĉar la temo certe interesas ĉiujn K-dojn, precipe tiujn, kiuj mem okupis sin pri esp. instruado, ni donas spacon ankaŭ al la sekvanta artikolo, same verkita de instruisto per la instigo de l' Soares-artikolo. — Red.

Bonvolu permesi al mi diri kelkajn vortojn okaze de la artik. aperigita sub la supra titolo en via gazeto, n-oj 253/54: Ŝajnas al mi, ke ni esp-istoj devas kunligi niajn fortojn kontraŭ la kontraŭstarantoj de esp-o, anstataŭ batali reciproke. Tiele agi estas certa vojo malvenki en la milito kontraŭ la lingva mallumo en la mondo.

Koncerne la demandon, ĉu la metodo de s-ro Ĉe estas bona aŭ malbona, mi volas diri tion, ke la direktoro de en Svedujo esp. instituto, rektoro de en Svedujo fama gimnazio kaj mem lingvo-instruisto en sia lernejo — do persono, kiu komprenas lingvo-instruistajn demandojn — diras, ke la Ĉe-metodo estas tre bona kaj brila. Tiun juĝon pri la metodo li ne faris nekonante ĝin, sed post kiam li ĉeestis en multaj kursoj de s-ro Ĉe kaj bone konis la metodon.

Mi ankaŭ estis lernanto en unu kurso de s-ro Ĉe por instruistoj, kaj mi ne hezitas certigi, ke la metodo estas tre bona. Estas plinparte, eble plejparte la merito de s-ro Ĉe, ke la esp. movado en Svedujo dum la lasta tempo tiel multe progresis. Do ne estas ĝentile moki lin, kion la artikolverkinto faras per siaj vortoj koncerne la vojaĝon de s-ro Ĉe al la luno por tie propagandi esp-on ktp. S-ro Ĉe mem estas tre afabla kaj nobla homo. Mi neniam aŭdis, ke li mokas iun alian pro lia instrua metodo.

La artikolverkinto diras, ke li renkontis *kelkajn komencantojn*, kiuj ne sciis, ke "esti" estas la sola helpa verbo en esp-o, sed intermiksis tiun verbon kun la sveda helpa verbo "hava", preskaŭ similsona al la esp-a verbo "havi". Bedaŭrinde! Sed ĉu ne *komencantoj* en ĉiuj fakoj povas fari eraroin? Cetere ne estas certe, ke ili estis instruitaj laŭ vera Ĉe-metodo. S-ro Ĉe publike en la "Sveda Esperanto-Gazeto" mem malpermesis al homoj, kiuj ne bone konas lian metodon, uzi la nomon "Ĉe-metodo" pri sia propra metodo, por ke la esp. movado ne estu malhelpata.

Do ni esp-istoj ne militu unu kontraŭ la alia, sed pli bone unuiĝu, se estus eble, por kune disvastigi la lumon de la internacia lingvo en la tuta mondo[1].

Hjalmar Kihlberg, instruisto.

[1] Ni supozas, ke la aŭtoro de tiu art. rilatas nur al la unuiĝo je la kampo de lingva uzado k eltrovo de taŭga instruado, sekve al teknikaj punktoj. Ĉar rilate al aplikado k praktikado de esp-o li vane vokus al unuiĝo kun tiuj, kiujn ni kontraŭbatalas kiel proletoj. Rekonante la valoron de iu instrumetodo, ni ne forgesu, ke nia tasko estas alproprigi ĝin nur por despli bone povi servi k utili al la klasaj celoj de nia lab. esp. movado. — Red.

PRI MANIEROJ DE PROPAGANDO

En "S-ulo" n-o 241, pĝ. 316, aperis artikolo pri ruslingvaj verkoj, en kiuj estas priparolita esp-o. Mi tre subtenas la proponon de ĝia aŭtoro, K-do Lidin, ke en "S-ulo" aperu informoj pri diverslandaj verkoj, kiuj iel tuŝas esp-on, ĉar estas tre interese ekkoni la vidpunkton de verkistoj pri la internacilingva problemo. Ankaŭ mi volonte vidus, ke traduko de koncernaj paĝoj aperu en "LNE", aŭ, se tio ne estos ebla, almenaŭ estu informate en "S-ulo", kiel rilatis ĉi tiu aŭ alia aŭtoro en sia verko al esp-o.

Rilate al partopreno de literaturaj konkursoj mi povas sciigi, ke ankaŭ en Estonio antaŭ 5 jaroj iu lernanto verkis laŭkonkursan rakonton, en kiu esp-o ludis tre gravan rolon, kaj ricevis por ĝi premion, dum la rakonto aperis en junulara revuo kaj estis do legata de multaj personoj.

Mi uzas la okazon por noti antaŭnelongan okazaĵon, ankaŭ imitindan. En lernejo la lernantinoj devis prepari temon pri verkisto. Lernantino-esperantistino pritraktis la temon kaj en la fino menciis, ke diversaj verkoj de tiu ĉi aŭtoro estas tradukitaj esp-en. Rezulte interesiĝo ĉe la ĝis tiam indiferenta instruisto, demandoj pri esp-o ktp. Imitu!

Ankoraŭ io. Dum aprilo okazis ĉe ni multfoje komunaj kantadoj de unuamajaj kantoj. Ni esp-istoj partoprenis ilin multnombre kun "Proletaria Kantaro" kaj kantis esp-e. Vekis grandan intereson jam la fakto mem, ke proletaj kantoj estas tradukitaj esp-en kaj ke ekzistas tia ampleksega esp. kantaro proleta.

En la Legejo de nia Lab. Klubo ĉiam pendas la plej nova n-o de "S-ulo" kaj sur la muro neniam mankas estonlingva murgazeto entenanta propag. artikolon kaj faktojn el la esp. movado. Laste la muron krome ornamis la Kongres-afiŝo.

4227 (Tallinn).

PRI ESPERANTO-TEATRO

Esp. teatro, kiu celus altiri atenton de vastaj lab. amasoj al nia proleta esp. movado kaj konatigi kun praktika aplikado de esp-o je interesoj de la tutmonda Proletaro, sendube estas necesa. Sed, kreante similan teatron, ni devas doni decan karakteron al ĝia repertuaro, por ke ĝi povu ekinteresi neesp-istojn. Tial oni devas rifuzi esp.-lingvan prezentadon de eĉ plej famkonataj artaj dramverkoj, ĉar esp-istoj, kiuj vizitus la teatron, estas ankoraŭ tre malmultnombraj, kaj aliajn rigardantojn prezentado en nekonata lingvo povus nur enuigi. Ni devas zorgi, ke la teatro ne nur eduku la amasojn, sed samtempe plezurigu ilin. Aliel ĝi neniam estos vizitata kaj finfine estos devigata ĉesigi sian ekziston.

Por konatigi la aŭskultantaron kun niaj taskoj, oni devus elekti por prezentado iajn nacilingvajn agit-teatraĵojn el esp-ista vivo, kiuj traktas ian aktualan esp. problemon. Samtempe la spektaklo devus esti penetrita de revoluciaj ideoj, vekantaj nian klaskonscion. Ankaŭ kelkaj esp. lingvaj frazoj ne malhelpos, se ili estos uzataj tiel, ke la aŭskultanto nepre komprenu ilin.

En rusa lingvo ekzistas kelkaj bonaj teatraĵoj uzeblaj dum agit-propagandaj esp. vesperoj, ekz. "La Venko" (presita en n-o 3/4 de Informilo CK SEU, 1926/27), "Du esperantismoj", agitopereto de Varankin (nenie presita), TEHA k. a. Mi opinias, ke ili povus esti utiligotaj en prol. kluboj de ĉiuj landoj. Nur oni devus traduki ilin kaj trovi aliajn melodiojn por kantado, kiuj estus pli kutimaj por ĉiu aparta lingvo kaj popolo.

Dum la lasta vintro mi multfoje havis okazon organizi esp. vesperojn en div. lab. kaj kamparanaj kluboj, kaj mi devas konstati la fakton, ke ili havis neordinare grandan sukceson, entuziasmigis la publikon kaj ekinteresis ĝin pli multe, ol se mi farus 10 raportojn pri esp-o. La programo de l' esp. vesperoj estis kutime jena: 1. mallonga klariga antaŭparolo aŭ prologo; 2. agit-teatraĵo; 3. koncerta fako: ĥorkantado en esp-o (signifo kaj senco de ĉiu kanto nepre devas esti klarigataj al la publiko!), deklamado kaj dancoj (mimikaj scenoj), ilustrantaj ian verkon aŭ epizodon.

Kompreneble, por la ĉiama teatro la provizo da ekzistantaj agit-teatraĵoj estas tro mizera, kaj estas devo de ĉiuj esp. verkistoj streĉi siajn kreajn fortojn por doni novan, aktualan, interesplenan materialon por esp. teatro.

N. Aleksandrov (5875).

La konferencoj de la socialistaj SAT-anoj dum la 9-a Kongreso en Leipzig

Lunde, la 5-an k ĵaŭde la 8-an de aŭg. la socialistaj SAT-anoj arangis dumkongresajn konferencojn. Ĉeestis pli ol 100 Gek-doj el 10 landoj. K-doj Deubler k Köckeritz raportis pri la laboroj faritaj depost la lasta kongreso (ekz. Esp-o ĉe la kongreso de la soc. dem. partio germania). K-do Eriksson raportis pri la stato de nia movado en la sveda partio, K-do Jonas pri Aŭstrio. Dum la diskutado la K-doj postulis pli energian varbadon por esp-o en la partiaj rondoj k sisteman praktikan laboron. La novelekto de la frakcia estraro rezultigis: K-do Ernst Eriksson (Svedio), Konrad Deubler (Germanio), K-dino Maria van Essen (Nederlando), Josef Pech (Ĉeĥoslovakio), Franz Jonas (Aŭstrio). La sekretariejo de la frakcio translokiĝas al Vieno.

En la konferenco, kiu okazis ĵaŭde, la frakcia estraro prezentis al la Gek-doj laborplanon, kiu ĉefe celas: kolekton de ĉiuj socialistaj esp-istoj; konstantan kolekton de ĉia materialo koncerne esp-on en socialistaj rondoj; sendon de klariga memorandumo pri esp-o al la sekretariejo de la Internacio en Zürich; restarigon de la socialista esp. gazetservo (laŭeble en kontakto kun la gazetservo de la Internacio); intiman kontakton inter la socialistaj esp-istoj ĉiulandaj pere de lokaj konfiduloj.

Por garantii la financan flankon de la frakcia laboro, la ĉeestantaj Gek-doj arangis monkolekton, kiu alportis sumon de mk. g. 62,86.

Al la socialistaj SAT-anoj!

Konforme al la decidoj de la frakcia konferenco en Leipzig ni insiste petas la Gek-dojn, subteni la laborojn de la frakcia estraro laŭ jenaj punktoj:

1. Sendu tuj raporton pri rezolucioj, favoraj al esp-o, deciditaj de vialanda soc. partio aŭ parencaj sindikatoj, kulturaj k sportaj organizoj (nomo de la organizo, dato de la decidinta kongreso, teksto de la rezolucio).
2. Sendu konstante raporton pri novaj sukcesoj de esp-o en vialanda partio.
3. Sendu la adresojn de ĉiuj al vi konataj socialistaj geesp-istoj.
4. Klopodu havigi al vi interrilaton kun la socialista gazeto en via regiono (Ĉu vi povas aktive kunlabori en soc. gazetservo per sendado de dokumentecaj raportoj aŭ per enpresigo en via loka ĵurnalo?).

Skribu pri ĉi tiuj 4 punktoj al la sekretario de la frakcio: K-do Franz Jonas, Schlingerhof V, II, 10, Vieno XXI, Aŭstrio. Pri speciale virinaj demandoj skribu rekte al K-dino Maria van Essen, Marken-Binnen, p. Wormerveer, Nederlando.

La frakcia estraro: Eriksson-Svedio, van Essen-Nederlando, Deubler-Germanio, Pech-Ĉeĥoslovakio, Jonas-Aŭstrio.

KRITIKO

Mi mendis la "Proletan Atlason" (Malgranda Terbiblio). Mi imagis esti ricevonta kartaron politikan, kiun mi povus uzi ekz. por serĉi la loĝlokojn de miaj korespondantoj en Rusio ktp., en kiu mi povus trovi la skribmanieron de urbnomoj ktp. Sed, ricevinte ĝin, mi vidis, ke ĝi ja estas geografia verko, kiu neniom utilas min en tiu rilato. — Do mi konsilas, por eviti, ke la K-doj same vidu sin erarigitaj, ke oni indiku pri la geografia karaktero de l' verko.

(14 074)

Rim. de l' Red. *La K-do iel pravas, atentigante pri la enhavo de tiu nia SAT-eldonaĵo. Efektive tiu Atlaso ne volas esti indikilo por vojaĝantoj k ne povas utili en tiu rilato. Sed ĝi donas en unika maniero klarigojn pri la tersurfaco, loĝantar-kvanto k -kondiĉoj, kulturebleco j ktp. La kartoj tre reliefe k konvinke komentas la originalan tekston. Krome tiu eldonaĵo grandformata estas presita sur speciale bela papero k estas tre zorge aranĝita, tiel ke ni ne povas preterlasi la okazon, por rekomendi al ĉiuj la aĉeton.*

TRA LA MOVADO
(Kroniko)

GERMANIO. Orient-Saksio. La 15. 9. la distrikto aranĝis ekskurson al Laŭŝemonto, kie oni priparolis la 9-an Kongr. en Leipzig k la estontan laboron. La 10-an de novembro okazos ekzamenoj (kapableca, kursgvidanta ktp.). K-doj, kiuj emas partopreni, turnu sin al prof. d-ro Göhl, Neugersdorf, kun biografio esp.- k germanlingva k petskribo pri allaso kun cito pri la ekzamen-speco. — **SVEDIO. Boras.** De komenco ĝis fino de aŭg. K-do Soares el Portugalio sukcese gvidis ĉe ni perfektigan kurson. Krome li varmigis la publikan opinion pri esp-o per siaj paroladoj ĉe organizoj (kom. junularo, kontraŭalkoholaj unuiĝoj) k en publiko. La gazetaro malavare servis al nia movado per longaj artikoloj. Rezulto el ĉio: 5 novaj membroj al SAT k 2 abonoj al "S-ulo". Rap. 8060, 12 949. — **SOVETIO. Kremenĉug.** La agitprop. fako de l' kompartia organizo rekomendis la organizadon de esp. rondetoj en ĉiuj lab. kluboj, la aplikon de esp-o en la ĉefaj (plej multmembraj) ĉeloj de l' kom. junularo, la enkondukon de eksperimenta programa instruado de esp-o en pluraj labor-lernejoj k deviga instruado en Ped. Teknikumo, la aranĝon de esp. faketoj en ĉiuj bibliotekoj ktp. — **Ĥarkov.** En la kompartia revuo "Agitator" aperis artikolo de E. Izgur pri la temo "La politika signifo de l' esp. movado" (Esp. je servo de l' komunismo). — **Moskvo.** Dum la "tutsovetia pionirtago" (pli vasta kongreso de l' sovetiaj kom. infangrupoj) la reprezentantino de l'anglia pionira delegitaro ĉarma malgranda knabineto, inter ceteraj proponoj de l' britia kom. infanaro, sugestis la ellernon de esp-o anstataŭ la angla lingvo. — **Stalino.** En la Intersindikata Konsilantaro fondiĝis esp. konsultejo por propagandi la intern. korespondadon.

ĈE LA NEŬTRALULOJ

Sukcesoj ĉe la parolfilmo

Okaze de l' Kongreso de l' Esp. Asocio de Norda Ameriko (9.—14. julio) ĝia prezidanto H. Hetzel k s-ino Chomette lokis sin antaŭ filmaparaton. La parolanta bildo estis nur triminuta dialogo k saluto al la mondo, sed tute en esp-o — certe la unua tia en la historio de l' filmarto. La iniciato por tiu ago ne eliris de la esp-istoj, sed de la kino-firmo "Paramount" kiu uzos la filmon por ne-angle parolantaj landoj. La teksto aperos en esp-o k nacia lingvo. Samtempe laŭ peto de filmistoj (Metro-Goldwyn-Mayer Co.) iu UEA-delegito en Usono faris triminutan priesp. paroladon antaŭ la aparato, ĉefe en angla, sed kun bonaj ekzemploj pri la Lingvo Intern. Tiun filmon oni intencas prezenti en Usono k aliaj angleparolantaj regionoj.

Sukceso de la Ŝtataj kursoj en Svedio

Post la parlamenta decido la Instruista k Instruistina Unuiĝoj en Svedio invitis la direktoron de l' Rumana Esp. Instituto, Tib. Morariu, membro de l' Intern. Eduka Oficejo en Ĝenevo, por fari instruojn laŭ Ĉe-metodo. La unua kurso okazis de 10.—20. julio en Stokholmo por 25 geinstruistoj plensukcese. La dua kurso en Helsingborgo, ankaŭ por 25 geinstruistoj, havis same sukcesan rezulton; al ĝi ĉeestis multnombraj eksterl. gastoj k anoj de la Sveda Instruista Kongreso, samtempe okazanta en la urbo. La sveda gazetaro pri ambaŭ kursoj tre detale k laŭde raportis.

Ĉe la katolikoj

Laŭ "Heroldo de Esperanto" la Internacia kongreso de katolikaj esp-istoj en Prago, malgraŭ tio, ke ĝin partoprenis apenaŭ 200 personoj, havis bonan sukceson k grandan propagandan efikon. Multaj esp-istoj revenantaj de la Budapesta Univ. Kongreso, profitis la okazon, por viziti Pragon en la tagoj de tiu kongreso.

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":

Travail, Lyon, 13. 4., El Germ. (218); La Flamme, St. Etienne, 13. 7., Esp. en kinofilmo (247); L'Action Laique, St. Etienne, jul., El Hisp. (215); Le Drapeau Rouge, Bruselo, 7. 6., Nova organizmaniero (242), 12. 7., Esp. en kinofilmo (247); Le Réveil Social, Creil, 13. 7., Esp. en kinofilmo (247); Hamb. Echo, Hamburg, 17. 8., Esp. en Japanio; L'Ouvrier textile, Verviers, 24. 7., Bulg. striko (244); The Newsman (multlegata kompostista ĵurn.), London, aŭg., Tago de linotipisto en Vieno; Uj Elöre, N. Jorko, 11. 8., Virino en Turkmenio (217); Krasnij Til, Ivanovo-Voznes., aŭg., El Bulg. (248), Notoj el 244, 248, Faŝ. en Polio (246); Leninec, Ivanovo-Voznes., 14. 8., Kiel ni estas persek. (Jap.) (243).

Priesper. artik. k notojn enhavis:

Strahdneeku Awise, Liepaja, 17. 8., fruntartikolo kun mencio de SAT, "S-ulo" ktp. k protesto kontraŭ malpermeso de SAT en Latvio sub titolo: "Ĉu miskompreno aŭ vandalismo?" (Treege varba por nia afero); Nasminu, Ĥarkov, 15. 6. (Loŝkarivska infankol.); Labor Age, Novjorko, aŭg.; Le Réveil Ouvrier, Nancy, 31. 7., 6. 7. (kun mencio pri "S-ulo"); Signalen, Stokh., 8. 8., 22. 8. (pri postkongr. ekskurso en Saksa Svisio de Eriksson); Socialdemokraten, Stockholm, 9. 8.; Daily Worker, Novjorko, 6. 8. (ankaŭ pri SAT); Russki Golos, Novjorko, 21. 7.; Leninec, Ivanovo-Vozn., 14. 8.; Glos Zaglembia, Polio, n-o 32; Hamb. Volksztg., Hamburg, 18. 7. (titolo: "Lab. korespondado); Le Cri Populaire, Creil, 19. 5., 26. 5., 9. 6.; L'Avant-Garde, Tours, 18. 5.; Le Populaire, Paris, 22. 5., 25. 5., 10. 6., 1. 7., 21. 7.; L'Emancipateur, Bourges, 26. 5.; L'Internationale de l'Enseignement, Paris, apr./majo.

Pri la SAT-Kongreso informis:

Arbeiterztg., Frankfurt, 28. 6.; Volksstimme, Frankfurt, 11. 6., 20. 7.; Volksztg., Mainz, 14. 6., 8. 8.; Rhein. Warte, Coblenz, 9. 7.; Hamb. Echo, Hamburg, 6. 8., 9. 8.; Signalen, Stockholm, 1. 8., 15. 8.; Sunday Worker, London, 18. 8. (kun bildo); Daily Herald, London, 15. 8. (kun bildoj); Glos Zaglembia, Polio, n-o 30; Leipziger Volksztg., Sächs. Arb.-Ztg., Leipzig, 3.—9. aŭg. ĉiutage; Monde, Paris, 3. 8. (en esp-o); AIZ, Berlin, 1. 8. (bildoj k salut-teksto); Droit du Peuple, Lausanne, 6. 8.; ITF-Bulteno, Amsterd., 15. 8. (kun bildo); Polska Wolnosc, Varsovio, 4. 8.

Peresper. materialon enpresis:

Arbeiterztg., Frankfurt, 26. 6.; Volksztg., Mainz, 27. 6., 2. 7.; Workers Life, London, 1. 8.; Juna laboristo, Novosibirsk, 23. 5., 25. 5., 11. 6.; Juna Leninano, Novosibirsk, 16. 5., 30. 5.; Sovetskaja Sibir, Novosibirsk, 1. 8. (presigis salutlet. al Peuvag-presejo, Leipzig, k menciis samtempe SAT k "S-ulo"n); Der Arbeiter, Novjorko, 6. 8.; Krasnij Til, Ivanovo-Vozn., aŭg.; Leninec, Ivanovo-Voznes., 14. 8.; Sächs. Arb.-Ztg., Leipzig, 27. 8.

Pri SAT raportis:

Polska Wolnosc, Varsovio, 4. 8.

NIA POŜTO

14 663. — La plej bona konsilo, kiun oni al vi povas doni, estas, havigi al si la nun presatan Plenan Vortaron de Esperanto.

11 199. — Viaj versoj estas bone faritaj, sed ni ankoraŭ ne decidis, ĉu k kiam ni uzos en "S-ulo". Pri Plena Vortaro legu raporton en n-o 256. Dato de apero ne estas precize fiksebla. "Futbalo" ne estas oficiala radiko. La duobla "de" estas nepre evitinda. Vi prefere faru dependan frazon "ke vi ricevis..." Kvankam la akuzativo ne estas malkorekta, ĝi estas peza k nekutima.

8404. — Viaj diroj sur via PK sen dato estas sendube interesaj, sed mi ne sukcesis deĉifri vian skribaĵon. Sekve?

Red.

ENHAVO: